

Ο ΑΝΑΡΧΙΚΟΣ

ΔΕΛΤΙΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

"... Στο Παρίσι, υπάρχουν δυο σέκια κακοποιών. Ένα των κλεφτών κι ένα των δολοφόνων. Των κλεφτών, βρίσκεται ~~στη~~ Των δολοφόνων, στα δικαστήρια..." *» στο χρυσόστομο*
Το είπε ο Π. Μπορέλ και ο Αντρέ Μπρετόν το συμπεριέλαβε στην "Ανθολογία του Μαύρου Χιούμορ".
"Μόνο στο Παρίσι!", μας ρώτησε αγέλης αναγνώστης...

ΑΘΗΝΑ, 30 ΟΚΤΩΒΡΗ 1999 - τεύχος 169

*6/15/99
6/15/99*

Κι ενώ ο διεστραμμένος δολοφόνος πρόεδρος των ΗΠΑ, Bill Clinton, ετοιμάζεται να επισκεφθεί την ελληνική αποικία του (όπου, βέβαια, όλοι οι αποικιοκρατούμενοι τον θεωρούν ΑΝΕΠΙΘΥΜΗΤΟ), στην μπρόπολη του καπιταλισμού, το άλλο πρόσωπο της Αμερικής.

ο Mumia Abu Jamal

χρειάζεται την αμέριστη συμπαράστασή μας

ΤΩΡΑ !!!

MICHAEL JACKSON :

ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΤΩΝ ΒΡΕΤΑΝΙΚΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ - ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΗΣ "ΕΙΡΗΝΕΥΤΙΚΗΣ" ΔΥΝΑΜΗΣ ΣΤΟ ΚΟΣΥΦΟΠΕΔΙΟ - ΕΝΑΣ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ ΜΕ ΥΠΟΠΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ

Τα βρετανικά ΜΜΕ του αποκαλούν "MACHO MAN" (φαλοκράτη) και "JACKO", όπως αποκαλούσαν στην εποχή του τον διαβόητο δολοφόνο γυναικών, Jack the Ripper. γνωστότερο ως Τζακ αντεροβγάλτη...

Όπως ανέφεραν πολλοί βρετανιοί δημοσιογράφοι ο Jackson "είχε μπει στο πάγο", κάποια περίοδο της σταδιοδρομίας του, εξαιτίας των πολυάριθμων εγκλημάτων που είχε διαπράξει ενάντια στον άμαχο πληθυσμό της Βόρειας Ιρλανδίας. Ο Jackson, που μόλις είχε προβιβαστεί σε υποστράτηγο, πήγε στη Βόρειο Ιρλανδία, επικεφαλής ειδικής μονάδας αλεξιπτώτων για να πολεμήσει τους "τρομοκράτες" του IRA και άφησε εποχή... όχι τόσο σαν ικανός αξιωματικός, όσο σαν βιαστής ανήλικων κοριτσιών και μέθυσος. Στρατοδικείο του επέβαλε τη ποινή της διετούς καθήλωσης στον ίδιο βαθμό.

Και να μεν ο Jackson "τα κατάφερε καλά" με τις Ιρλανδέζες, τα βράκε μπαστούνια όμως με τον IRA. Η μονάδα του έπασπε σε ενέδρα και οι άντρες του αποδεκατίστηκαν. Δυστυχώς ο ίδιος γλύτωσε για να συνεχίσει την εγκληματική του δραστηριότητα στο Κουσφοπέδιο.

XIAH - MAPUCHES : Νέα κιντοποίηση των Mapuches άρκισε στις 20/9/99.

Αυτή τη φορά, θα πάνε από την 9η Περιφέρεια στο Santiago, με τα άλογα του. Οπωσόποτε ο καιρός (στο νότιο ημισφαίριο) προβλέπεται καλύτερος. Ελπίζουν να βρίσκονται, λοιπόν, έγκαιρα στην πρωτεύουσα, ώστε η άφιξη τους να συμπίσει με την ακμή της προεκλογικής εκστρατείας των υποψηφίων για τις χειμερινάτιες προεδρικές εκλογές της χώρας.

XIAH : Όπως ανακινώθηκε στις 18/9/99, ο απόστρατος υπαξιωματικός της αστυνομίας, Jaime Molina Cortes, παραπέμπεται σε δίκη, ως ένας από τους δράστες της δολοφονίας του νεαρού διαδλωτή Boris Gatica, στις 11/9/99, στις εκδηλώσεις για την μαύρη επέτειο του πραξικοπήματος του Pinochet, το 1973.

ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ : Ο Emilio Masera, απόστρατος ναύαρχος και μέλος της κόντας, και ο Reynaldo Bignone, "πρόεδρος" της στρατιωτικής κυβέρνησης, παρουσιάστηκαν για μια ακόμη φορά, στις 17/9/99, στον ανακριτή, κατηγορούμενοι για αραγές ανηλικών, στη διάρκεια της δικτατορίας. Όπως έχουμε γράψει παλιότερα, τα κουντικά κτήνη άρραζαν τα παιδιά της δολοφονημένων αριστέρων και τα πουλούσαν σε άτιμες οικογένειες, στις ΗΠΑ.

XIAH : Με μεγαλειώδη στρατιωτική παρέλαση στο Santiago γιορτάστηκε και φέτος, στις 19 Σεπτέμβρη, η επέτειος της ανεξαρτησίας της Χιλής, παρουσία του προέδρου, Frei, και σύσσωμης της πολιτικής και στρατιωτικής ηγεσίας της χώρας. "Φυσικά", εκτός απ' τον γιορτασμό της "ανεξαρτησίας" και της "δημοκρατίας" της, η εξουσία της Χιλής δεν έλασε κι αυτή την ευκαιρία για να ζητήσει την... απελευθέρωση του δολοφόνου Pinochet (που κρατείται στο Λονδίνο, περιμένοντας την έκδοσή του στην Μαδρίτη).

XIAH : Ένα άδειο κουτί παπουτσιών και ένα τηλεφώνημα για επικείμενη έκρηξη βόμβας έκαναν τους καραμπινιέρους του Santiago να τρέξουν και να μην σώνουν, το μεσημέρι της 21/9/99. Μια ώρα αργότερα, ακολούθησε άλλο τηλεφώνημα για βόμβα στον σταθμό του μετρό "Santa Lucia" της χιλιανής πρωτεύουσας.

MERCOSUR : Η κρίση, που έχει ξεσπάσει - εδώ κι αρκετόν καιρό - στους κόλπους της "κοινής αγοράς των χωρών της Νότιας Αμερικής", μεταφέρθηκε, στις 21/9/99, στον ΟΗΕ (στην Ν. Υόρκη), όπου οι εκπρόσωποι της Βραζιλίας και της Αργεντινής λίγο έλειψε να έρθουν στα χέρια, όταν οι δεύτεροι κατηγορήσαν την Βραζιλία για "προστατευισμό", επειδή επιβάλλει φόρους στα υφαντά που εισάγονται από την Αργεντινή. Βέβαια, το ότι οι λαοί των δυο χωρών δεν έχουν - όχι "δεύτερο", αλλά ούτε πρώτο - βρακι, δεν αποτελεί θέμα της ημερήσιας διάταξης της συνόδου του ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΩΝ.

ΒΡΕΤΑΝΙΑ - XIAH : Στα πλαίσια της συνόδου του ΟΗΕ στην Ν. Υόρκη, στις 21/9/99, ο υπουργός εξωτερικών της Χιλής, Juan Gabriel Valdes, έδωσε στον Βρεταννό ομόλογό του, Robin Cook, αντιγραφή της τελευταίας ιατρικής έκθεσης για τον υγεία του Pinochet και κατάλογο των φαρμάκων που του χορηγούνται... Εθνικά ξεφτίλα ! Όταν ήταν στα πρόμαγα ο Pinochet, δεν έδινε λογαριασμό σε κανέναν για την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη των δεκάδων χιλιάδων κρατουμένων του. Και κανείς Βρεταννός - ή οποιοσδήποτε άλλος - δεν τολμούσε (και δεν ενδιφερόταν) να του ζητήσει τέτοιον λογαριασμό. Έχει ο καιρός γυρισματα (και η διεθνής πολιτική έχει επαναπροσανατολισμούς)...

XIAH - CARAVANA DE LA MUERTE : "Καραβάνια του θανάτου" ονομάζονται οι αυτοκιντοπομπές, με τις οποίες οι κρατούμενοι της κόντας του Pinochet μεταφέρονται στα στρατόπεδα εξόντωσης στην ζώνη της Ανταρκτικής. Χιλιάδες κρατούμενοι δεν γύρισαν ποτέ από τον Νότιο Πόλο. Εμπνευστής και υπεύθυνος για την εφημερή του ο σχεδίου ήταν ο στρατηγός (σήμερα απόστρατος) Sergio Arellano Stark, 26 χρόνια αργότερα, τα "δημοκρατικά" →

Θνή... διεθνή... διεθνή... διεθνή... διεθνή... διε

→ δικαστήρια αποφάσισαν να ασχοληθούν με την υπόθεση. Όχι βέβαια για να τον φυλακίσουν, αλλά "για να εξετάσουν - στις 21/9/99 - την έφεσή του κατά του βουλευμάτος με το οποίο παραπέμπεται"...

ΣΙΛΗ : Πίσω, κατά 0,24 %, παρουσίασε ο δείκτης των χρηματιστηρίων του Santiago !!! Είναι η πρώτη είδηση σε όλα τα ΜΜΕ της Χιλής, στις 22/9/99...

ΣΙΛΗ : Ο Humberto Neumann, δικηγόρος, κατέθεσε στις 22/9/99 αίτηση αποφυλάκισης του πελάτη του, στρατηγού Contreras. Ο Contreras, στην διάρκεια της χούντας, ήταν επικεφαλής της διαβόητης D.I.N.A. (Dirección de Inteligencia Nacional = Εθνική Διεύθυνση Πληροφοριών), της υπηρεσίας του καθεστώτος που δολοφόνησε και βασάνισε χιλιάδες αντιπάλους της δικτατορίας. Στην αίτησή του, ο δικηγόρος επικαλείται την "καλή διαγωγή" του πελάτη του, κατά τους ελάχιστους μήνες που φιλοξενείται στην φυλακή.

ΣΙΛΗ : Κυριολεκτικά με τυμπανοκρουσίες, στις 6 το απόγευμα της 22/9/99, τα ΜΜΕ της Χιλής ανακοινώνουν ότι "μετά από πολλές επίμονες προσπάθειες και κινητοποίηση εκατοντάδων οργάνων, οι καραμινιέροι συλλαμβάνουν, στο Puerto Menott, έναν από τους 5 ανήλικους που είχαν δραπετεύσει πριν λίγες ώρες απ' το αναμορφωτήριο της πόλης !". Οι πέντε ανήλικοι (15-16 ετών) κατηγορούνται για "επιθέσεις εναντίον αστυνομικών" και για - βρε τους άθλιους ! - "ένοπλη ληστεία στο σπίτι ΕΞΑΔΕΛΦΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, EDUARDO FREI, στο Las Condes", τον Μάρτιν που μας πέρασε... Τώρα, οι άθλιοι πιτσιρικάδες χάνουν κάθε ευκαιρία να επικαλεστούν την καλή διαγωγή τους, για να πετύχουν μια προσωρινή αποφυλάκιση...

ΣΙΛΗ : Ο Jaime Lagos, διευθυντής της νομικής υπηρεσίας του υπουργείου εξωτερικών της Χιλής, μεταβαίνει, στις 22/9/99, στην Χάγη της Ολλανδίας. Σκοπός του : Να πιέσει το "διεθνές δικαστήριο" να απορρίψει τις καταγγελίες εναντίον του κασάπη Pinochet. (Στο κάτω - κάτω δεν λήστεψε το σπίτι της ξαδέλφης του προέδρου της δημοκρατίας...).

ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑ - ΚΟΣΣΥΦΟΠΕΔΙΟ : Η είδηση είναι βέβαια παλιά, ελάχιστοι όμως είναι εκείνοι που την πρόσεξαν : **Από την 1/9/1999, επίσημο νόμισμα του κατεχομένου Κοσσυφοπεδίου είναι το... ΓΕΡΜΑΝΙΚΟ ΜΑΡΚΟ !!!**

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ-ΤΕΧΝΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ ΕΜΠΟΔΙΣΑΝ - ΓΙΑ ΔΥΟΜΙΣΗ ΟΛΟΚΛΗΡΟΥΣ ΜΗΝΕΣ - ΤΗΝ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΝΑΡΧΙΚΟΥ, ΟΙ ΤΕΧΝΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ, ΤΕΛΙΚΑ, ΞΕΠΕΡΑΣΤΗΚΑΝ, ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΑΣ, ΟΜΩΣ, ΜΑΣ ΥΠΟΧΡΕΩΝΟΥΝ ΝΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΟΥΜΕ ΤΟΝ ΑΡΙΘΜΟ ΤΩΝ ΣΕΛΙΔΩΝ ΚΑΙ, ΔΥΣΤΥΧΩΣ, ΝΑ ΠΑΡΑΛΕΙΨΟΥΜΕ ΜΕΓΑΛΟ ΜΕΡΟΣ ΤΗΣ ΥΛΗΣ ΠΟΥ ΕΙΧΕ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΘΕΙ.

αχτά... στα πεταχιά... στα πεταχιά... στα πεταχιά... στα π

ΚΟΥΡΔΙΣΤΑΝ : Παρά τις εκκλήσεις του Οτζαλάν (η δίκη του οποίου, στο εφετείο, έχει ήδη αρχίσει), πολλοί Κούρδοι αγωνιστές αρνούνται να καταθέσουν τα όπλα και συνεχίζουν τον πόλεμο, πιστεύοντας πως "αν τους σφάζει ο αγάς" δεν πρόκειται να "αγιάσουν", αλλά απλώς ΝΑ ΞΕΦΤΙΛΙΣΤΟΥΝ *** **ΙΡΑΚ** : Όσα παιδιά καταφέρνουν να μην πεθάνουν από την πείνα που τους έχει επιβάλει ο ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΩΝ, με διαταγή των ΗΠΑ, κινδυνεύουν από την πολιορκητικότητα, προς "δόξαν" των λογής-λογιών "ισχυρών" κακούργων του πλανήτη... *** **ΚΟΛΟΜΒΙΑ** : Η δράση των ανταρτών των Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia (FARC = Επαναστατικές Ένοπλες Δυνάμεις της Κολομβίας) καθημερινά εντείνεται, προς μεγάλη απογοήτευση των αφοσιωτών της Escuela de las Americas (Ιδρυλάδι της σχολής των δολοφόνων των ενόπλων δυνάμεων των ΗΠΑ), που υπηρετούν σ' αυτήν την χώρα. Κι αφού οι φονιάδες δεν αποδεικνύονται αποτελεσματικοί, επιστρατεύονται και πάλι οι υβριστές, οι σκυφάντες, οι επαγγελματίες της λάσπης, να μας μιλήσουν (όπως και πριν μερικά χρόνια) για τα... ναρκωτικά και το "καρτέλ του Medellín". Όσο όμως και να λυσσομανάει ο Albright, η CIA, ο Cohen κι όλη η εγκληματική αφρόκρεμα, το MEDELLIN παραμένει αυτό που ήταν πάντα : ΠΡΟΠΥΡΓΙΟ ΤΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗΝ ΕΠΙΛΑΣΗ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ ΤΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ, απ' τον καιρό του CAMILO TORRES μέχρι τους σημερινούς εκπαιδευτικούς του, που - όπως έγραψε στις 21/10/1999 η εφημερίδα El Tiempo - ΗΤΑΝ ΟΙ ΜΟΝΟΙ ΠΟΥ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΚΑΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΘΕΣΗ ΤΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ, στην διάρκεια της πανεκπαιδευτικής απεργίας. Αλλού, λοιπόν, θα πρέπει κανείς να ψάξει για να βρει τους χρήστες και - κυρίως - τους εμπόρους των ναρκωτικών *** **ΑΔΒΑΝΙΑ** : Άδοξα τέλειωσε η πρωθυπουργική θητεία του Παντελί Μάϊκο. Ο άνδρωπος των ΗΠΑ και του ΝΑΤΟ δεν τα καυάφερε να εκλεγεί πρόεδρος του κυβερνώντος "σοσιαλιστικού" κόμματος. Τον "έφαγε" ο "αριστερότερος" Φάτος Νάνο, ο οποίος έιξε την ευψύια να μην εκτεθεί ως φιλοδουτικός στην διάρκεια των αεροπορικών βομβαρδισμών ενάντια στην Γιουγκοσλαβία. Βέβαια, οι αλλαγές στην ηγεσία μιας χώρας δεν σημαίνουν πολλά πράγματα. Όταν, όμως, αντικατοπτρίζουν - και πιστεύουμε πως αυτό συμβαίνει στην Αλβανία - την κοινωνική πραγματικότητα, καλά θα κάνει κανείς να τις εξετάζει βαθύτερα.

Η ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

Όπως έχουμε γράψει σε παλιότερα τεύχη του Αναρχικού, η κυβέρνηση των ΗΠΑ έχει αποδουθεί, εδώ και πολλά χρόνια, σ' έναν απλησιζόμενο αγώνα για να τρομοκρατήσει τους υπηκόους της. Παοκίζει να τους πείσει πως είναι "αίσιος τρομοκρατών" και πως μόνο αυτή μπορεί να τους σώσει. Φυσικά, εκείνοι, που πείθονται ευκολότερα για το πρώτο και δυσκολότερα για το δεύτερο, είναι οι υπάλληλοι της. Αυτό συμβαίνει επειδή, έχοντας πλήρη συναίσθηση της συνενοχής της στα εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας που διαπράττουν όλες οι κυβερνήσεις της χώρας τους, δικαιολογημένα φοβούνται την οργή και την εκδίκηση των θυμάτων τους. Παράλληλα, ξέροντας - από τα μέσα - την ανικανότητα που κρύβουν οι πομπώδεις διακπρώξεις των ανωτέρων τους, δεν έχουν καμμία εμπιστοσύνη στην προαασία που τους υπόσχονται.

Το κείμενο, που ακολουθεί, αντικατοπτρίζει ξεκάθαρα τις παραπάνω αλήθειες. Είναι παρμένο από το περιοδικό "Sword" ("Σπίος"), το οποίο εκδίδουν οι στρατιωτικοί που υπηρετούν στην αεροπορική βάση των ΗΠΑ, στο Incirlik (κοντά στα Αδανα) της Τουρκίας. Περιτελεί, άραγε, να θυμίσουμε ότι το Incirlik είναι η βάση απ' όπου εξοπλίζεται η "Operation Northern Watch", δηλαδή η Επιχείρηση Επιτήρησης της Ζώνης Απαγόρευσης των Πτήσεων στο Βόρειο Ιράκ; Από εκεί απογειώνονται τα αμερικανικά και βρετανικά αεροπλάνα που δολοφονούν καθημερινά Ιρακινούς αμάχους, καθώς και εκείνα που κατασκοπεύουν τις κινήσεις των Κούρδων ανταρτών και των στρατιωτικών δυνάμεων της Συρίας, για λογαριασμό των κυβερνήσεων της Τουρκίας και του Ισραήλ.

6 Φεβρουαρίου 1998

της S.A. Lonnie Kimball, του Γραφείου Ειδικών Ερευνών της Αεροπορίας των ΗΠΑ
(Armed Forces Office of Special Investigations - AFOSI).

Φαίνεται πως έχουν περάσει λίγα μόνο χρόνια από τότε, ποι οι Αμερικάνοι κάθονταν βαθειά στις άνετες πολυθρόνες τους και παρακολουθούσαν την τρομοκρατία από μακριά. Πράγματι, οι περισσότεροι Αμερικάνοι δεν είχαν ποτέ νοιώσει τον πλήρη αντίκτυπο της τρομοκρατίας. Σήμερα, ωστόσο, υπάρχουν καιρός οι μνήμες ενός φορτηγού Ryder που εκρήγνυται στην Oklahoma City και μιας άλλης βόμβας που εκρήγνυται στο Khobar Towers της Σαουδικής Αραβίας, για να μας θυμίζουν την πολύ απτή απειλή της τρομοκρατίας.

Αυτά τα γεγονότα μας άλλαξαν και υποχρέωσαν την ηγεσία, σε όλα τα επίπεδα, να αναθεωρήσει την πολιτική της στο θέμα της προστασίας των ενόπλων δυνάμεων και την στάση της απέναντι στα θέματα ασφαλείας. Επιφανειακά, η τρομοκρατία μπορεί να θεωρηθεί ως τυφή βία, χωρίς λογική και σκοπό. Τα χρόνια της πείρας μας, ωστόσο, μας δίνουν διγουν διαφορετική εικόνα. Οι τρομοκράτες δεν έχουν κάποια ιδιαίτερα χαρακτηριστικά. Μοιάζουν με εσάς ή με μένα. Ποιός θα μπορούσε να μαντέψει ότι ο Timothy MacVeigh ήταν ικανός να προβεί στην δολοφονική επίθεση, για την οποία κρίθηκε ένοχος;

Οι τρομοκράτες είναι έξυπνοι και διαθέτουν μέσα. Μερικές φορές, κάποιοι τους υποστηρίζουν με μεγάλα χρηματικά ποσά. Οι τρομοκράτες ανωματωτών και σχεδιάζουν τις επιθέσεις τους για να επιτύχουν πολιτικούς στόχους, τους οποίους πιστεύουν ότι δεν μπορούν να επιτύχουν με λιγότερο βίαια μέσα. Κι εμείς, επειδή ακριβώς σταθμεύουμε στην Τουρκία, αντιμετωπίζουμε σοβαρές τρομοκρατικές απειλές.

Καθώς ο διοικητής και το AFOSI εξετάζουν συνεχώς τις απειλές που θέτουν για μας, τόσο οι ντόπιοι, όσο και οι διεθνείς τρομοκράτες, θα πρέπει όλοι μας να υιοθετήσουμε κάποια μέτρα άσυνεσης, ώστε να βεβαιωθούμε ότι δεν θα πέσουμε θύματα κάποιας τρομοκρατικής επίθεσης. Η παρούσα ένταση με το Ιράκ τονίζει σε όλους μας την ανάγκη να επανεξετάσουμε τα πρακτικά μέτρα, να τα βελτιώσουμε και να κάνουμε τα σωστά μέτρα ασφαλείας τρόπο ζωής μας.

Αν μπορούσαμε να ζήσουμε σύμφωνα με τους ακόλουθους τρεις κανόνες, θα μπορούμε όλοι να μειώσουμε τον κίνδυνο να πέσουμε θύματα τρομοκρατικής επίθεσης.

• Μένετε απαρτήρητοι.

- Όταν βρίσκεστε έξω από την βάση, προσπαθείστε να εναρμονίζεστε με το τοπικό περιβάλλον.
- Αν ξεχωρίζετε, αποτελείτε εύκολο στόχο. Προσπαθείστε να μην φαίνεστε Αμερικάνος.
- Όταν κάνετε βόλτα στα αξιοθέατα, μην φοράτε κοσμήματα, μην φοράτε φόρμες του μπάσκετ, μην φοράτε παπούτσια στυλ "Tommy Hilfiger".
- Αποφεύγετε την δημοσιότητα και την πολυκοσμία.
- Μην μπλέκετε σε ταραχές και διαδηλώσεις.

• Να είστε απρόβλητοι.

- Αλλάζετε ντύσιμο, αλλάζετε διαδρομές και μην υιοθετείτε κάποιες σταθερές συνήθειες, όπως, π.χ., το να φτάνετε κάθε μέρα την ίδια πάντα ώρα στην κεντρική πύλη της βάσης. Μην ταξιδεύετε ποτέ μόνος. Μην πηγαίνετε από έρημους δρόμους κι από παρόδους.
- Οι τρομοκράτες κάθε φορά προτιμούν κάποιον εύκολο ή ευκαιριακό στόχο από κάποιον απρόβλητο και δύσκολο.

• Γρηγορείτε.

- Έχετε τα μάτια σας ανοικτά για ο,τιδήποτε ύποπτο, ασυνήθιστο, εκτός τόπου. Μην διαβιβάζετε προσωπικές πληροφορίες από το τηλέφωνο.
- Αν νομίζετε ότι σας παρακολουθούν ή αν παρατηρήσετε οποιαδήποτε ύποπτη κίνηση, επικοινωνείστε αμέσως με το AFOSI, στο 6-6488, ή, τις μη-εργάσιμες ώρες, με το αστυνομικό γραφείο της βάσης, στο τηλέφωνο 316-3200.

Γιατί :

Γιατί :

Γιατί :

Γιατί :

Πολύ εύκολα και πολύ γρήγορα φαίνεται πως ξεχνάει η ελληνική πολιτεία και - κυρίως - η ελληνική κοινωνία τα όσα τραγικά διαδραματίστηκαν πριν ελάχιστα μόνο μήνες στην γειτονική Γιουγκοσλαβία. Οι φωτογραφίες - αδιάγεστοι μάρτυρες του αμερικανονατοϊκού "ανθρωπισμού" - μένουν... Δεν τις δημοσιεύουμε για να δείξουμε τί έγινε. ΤΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΥΜΕ, ΓΙΑ ΝΑ ΔΕΙΞΟΥΜΕ ΤΟ ΤΙ ΘΑ ΓΙΝΕΙ ΚΑΙ, ΜΑΛΙΣΤΑ, ΤΙ ΘΑ ΓΙΝΕΙ ΣΤΟ ΕΓΓΥΤΑΤΟ ΜΕΛΛΟΝ, ΟΠΩΣ ΜΠΟΡΟΥΜΕ ΝΑ ΚΑΤΑΛΑΒΟΥΜΕ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΚΕΙΜΕΝΗ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ ΤΟΥ ΑΡΧΙΔΟΛΟΦΟΝΟΥ ΚΛΙΝΤΟΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΩΝ ΒΑΛΚΑΝΙΩΝ.

Μ' αυτό λοιπόν το πνεύμα, δημοσιεύουμε και το άρθρο του Warren Zimmermann (πρώην πρεσβευτή των ΗΠΑ στο Βελιγράδι), που αποκαλύπτει αρκετές πτυχές της αμερικάνικης εξωτερικής πολιτικής στην περιοχή μας.

ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑ : 1989 - 1996

Ο Warren Zimmerman ήταν πρεσβευτής των ΗΠΑ στη Γιουγκοσλαβία το 1989, τη χρονιά της "κατάρρευσης του υπαρκτού σοσιαλισμού".

Το 1997 ο Zimmerman έγραψε τη σύντομη μελέτη που ακολουθεί, για λογαριασμό του οργανισμού RAND, ενός "think tank" δηλαδή μιας "Υπηρεσίας στρατηγικών μελετών" που, ένα κφραίνεται "ανεξάρτητη", δεν είναι παρά εξάρτημα των υπηρεσιών προπαγάνδας του Αμερικανικού Υπουργείου Άμυνας.

Ας δούμε, όμως, τι έγραψε ο Zimmerman για τις σχέσεις των ΗΠΑ με τη Γιουγκοσλαβία :

Η ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΑ (1945-1989) : Η πολιτική των ΗΠΑ απέναντι στη Γιουγκοσλαβία, στη διάρκεια του ψυχρού πολέμου, υπήρξε αξιοσημείωτα σταθερή. Οι ΗΠΑ και το Ηνωμένο Βασίλειο είχαν υποστηρίξει τον Josip Broz Tito, κατά τα τελευταία χρόνια του 2ου παγκοσμίου πολέμου παρά τις σχέσεις του με το Κομμουνισμό και την αποκάλυψη προθεώ από τον μεταίρεφει τη Γιουγκοσλαβία σε Κομμουνιστική χώρα. Ο αντιπάλος του Tito, Draza Mihailovic, Σέρβος Στρατηγός του προπολεμικού βασιλικού καθεστώτος, είχε αποφασίσει ότι ήταν σημαντικότερο να αντιμετωπίσει τους Κομμουνιστές αντάρτες του Tito απ' το να εμπλακεί σε ανοικτό πόλεμο με τους Γερμανούς. Για τους Συμμάχους, λοιπόν, η υποστήριξη προς το Tito ήταν μια πραγματική αντίδραση στην ανάγκη τους να καθυλώσουν τις 20 Γερμανικές Μεραρχίες που εδρεύαν στα Βαλκάνια, καθώς ετοιμάζονταν να αποβιάσουν τις δυνάμεις τους στη Γαλλία.

Ο ίδιος πραγματισμός κατεύθυνε τα βήματα της πολιτικής των ΗΠΑ, όταν ο Στάλιν έδιωξε το Tito από την Cominform, το 1948. Η κυβέρνηση του Truman αποφάσισε να υποστηρίξει τον αποστάτη Γιουγκοσλάβο Κομμουνιστή, θεωρώντας αυτή τη στάση πρόκληση προς τον Στάλιν, τέλερνον των Σοβιετικών από κάθε επιρροή που θα μπορούσαν να έχουν στην Αδριατική και παράλληλα εξασφάλιση της επιβίωσης ενός πιθανού πόλου έλξης για μελλοντικές αποστασίες από το Σοβιετικό μπλοκ. Η βοήθεια των ΗΠΑ προς το Tito περιελάμβανε την προμήθεια αεροσκαφών και άλλου στρατιωτικού υλικού, καθώς και ένα πρόγραμμα στενecόων οικονομικής βοήθειας, με το οποίο η Γιουγκοσλαβία κατέκτησε μια μοναδική και ευνοϊκή θέση μεταξύ των Κομμουνιστικών χωρών.

Βέβαια, οι Ηνωμένες Πολιτείες δεν εξαγόρασαν ποτέ με αυτόν τον τρόπο την ετερόδοξη ιδεολογία του Tito, αν και η απόρριψη από τον Tito του Σοβιετικού μοντέλου του Δημοκρατικού Συγκεντρωτισμού και του μονοπωλιακού ρόλου του Κομμουνιστικού Κόμματος, έδωσαν την δυνατότητα στις Αμερικανικές κυβερνήσεις, που διαδέχθηκαν τον Truman, να εξακολουθήσουν να την υποστηρίζουν. Επιπλέον, ο οικονομικό σύστημα της Γιουγκοσλαβίας βασιζόταν περισσότερο σε μια (θεωρητική) αποκεντρωμένη "αυτοδιαχείριση" παρά σε κάποιο "ΤΚΟΣΠΛΑΝ" και σε κάποιο πενταετές σχέδιο. Πράγματι κάποιες οικονομικές αποφάσεις παίρνονταν στο επίπεδο της βιομηχανίας, μολονότι το Γιουγκοσλαβικό κόμμα ασκούσε σημαντικό παρασκευιακό έλεγχο. Ηδν, από τη δεκαετία του 1950, τα Γιουγκοσλαβικά σίνορα είχαν ανοίξει σε πολύ μεγάλο βαθμό, αντίθετα από τις άλλες Κομμουνιστικές χώρες. Ο Tito, του οποίου ο ορποριστικός έβγαλε στην επιφάνεια τα καλύτερα στοιχεία του Μσοσελβισμού του, είχε διακρίνει τα οφέλη, που θα προέκυπταν για το καθεστώς, με το να επιτρέψει στους Γιουγκοσλάβους να κερδίσουν σκληρό συνάλλαγμα, εργαζόμενοι στις χώρες της Δύσης. Αυτό το άνοιγμα της οικονομίας είχε εντυπωσιάσει ακόμα και το Νικήτα Χρουστσόφ, ο οποίος το αναφέρει στις αναμνήσεις του.

Μετά την περίφημη επαναστροφήσή του με τον Χρουστσόφ, το 1955, ο Tito διατήρησε την ισορροπία των σχέσεων της χώρας του τόσο με τη Σοβιετική Ένωση, όσο και με τις ΗΠΑ. Αυτή η ισορροπία δημοσίευσε πολυδύναμη προβλήματα στην Αμερικανική πολιτική. Για παράδειγμα, κατά τη διάρκεια της διακοπής κορυφής των Αδελματων Χωρών, το 1961 στο Βελιγράδι, οι Σοβιετικοί δοκίμασαν μια νέου τύπου πυρηνική βόμβα πολλών μεγατόνων. Παρά τις έντονες επικρίσεις αυτές της δοκιμής από τις ΗΠΑ, ο Tito απέρριψε την συμβουλή του Υπουργού των Εσωτερικών και αποφάσισε να μην καταδικάσει τη Μόσχα. Αυτή η φανερά μεροληπτική στάση ήταν ένας από τους παράγοντες που οδήγησαν το Κογκρέσο των ΗΠΑ να περικύψει εκείνη τη χρονιά τη βοήθεια προς τη Γιουγκοσλαβία, παρά τις έντονες αντιρρήσεις του τότε πρεσβευτή των ΗΠΑ στο Βελιγράδι, George F. Kennan.

Οι επόμενες κυβερνήσεις των ΗΠΑ επέλεξαν τη τακτική της υποβάθμισης των γεγονότων, όποτε η Γιουγκοσλαβία αγνοούσε τις ανουκίες των Δυτικών, ώστε να μην διακινδυνεύουν μιαν αύξηση της Σοβιετικής επιρροής στο Tito. Όταν για παράδειγμα, το 1965, συνελήφθη ο Γιουγκοσλάβος σιγναφράς Mihailo Mihailof, επειδή είχε δημοσιεύσει σε Αμερικανικό περιοδικό άρθρο του, ευνοϊκό για τους διαφωνούντες της Ρωσίας, οι ΗΠΑ δεν πρόβλεψαν σε καμία διαμαρτυρία. Μερικές φορές οι ΗΠΑ προτιμούσαν να μην εγκαθαρζονταν τα πράγματα για να μην διαταράζουν τις καλές σχέσεις τους με τον Tito. Όταν, το 1966, αποφυλακίστηκε ο Γιουγκοσλάβος διαφωνών Milovan Djilas , κανείς Αμερικανός Διπλωμάτης δεν ήρθε σε επαφή μαζί του. Αντίθετα η Βρετανική Πρεσβεία είχε συχνές επαφές με τον Djilas χωρίς αυτό να αποβεί σε βάρος της Βρετανίας. Παράλληλα, ακάθι στις σχέσεις ΗΠΑ- Γιουγκοσλαβίας αποτελούσε και ο σημαντικός ρόλος του Tito στο κίνημα των Αδελματων. Οι αντιδράσεις, ωστόσο, της Αμερικανικής κυβέρνησης στις συνθησιμένες καταδικές των "καπιταλιστών" και των "ιμπεριαλιστών" ήταν συνήθως χλιαρές.

Η πολιτική των ΗΠΑ απέναντι στη Γιουγκοσλαβία σε όλη τη διάρκεια της περιόδου του ψυχρού πολέμου, μπορεί να συνοψισθεί σε τέσσερις λέξεις : Ανεξαρτησία, Ενότητα, Εδαφική ακεραιότητα. Αυτή η "μάντρα" ("μάντρα" λέγεται η εδική προσευχή των Βουδιστών, που τους βοηθάει να θυμούνται τις βασικές αρχές της θρησκείας τους) αποτελούσε κωδικόπαιον της θέλησής μας να παραμείνει η Γιουγκοσλαβία ελεύθερη από τον Σοβιετικό έλεγχο και την επιρροή του και της διαπίστωσης ότι η διατήρηση της ενότητας ήταν ο καλύτερος τρόπος για να εξασφαλίσομε αυτή την επιβίωσή μας. Τα Αμερικανικά συμφέροντα στην περιοχή περιελάμβαναν τα παρακάτω :

- Η ανεξαρτησία της Γιουγκοσλαβίας από τη Σοβιετική Ένωση, μετά το 1948, ήταν μια από τις μεγαλύτερες κατακτήσεις των Δυτικών. Η ενδεχόμενη επιστροφή στο Σοβιετικό στρατόπεδο θα σήμαινε ήττα της Δύσης.
- Η Γιουγκοσλαβία θα μπορούσε να αποτελέσει παράδειγμα για άλλες Ανατολικο-Ευρωπαϊκές Κομμουνιστικές χώρες που επιθυμούσαν να απαλλαγούν από το ζυγό της Μόσχας. Η Δύση έπρεπε να τους δείξει ότι η ανεξαρτησία θα ανταμειβόταν.
- Η γεωπολιτική θέση της Γιουγκοσλαβίας ήταν σημαντική καθώς συνδύεμε με δυο συμμάχους του ΝΑΤΟ (Ιταλία και Ελλάδα) και διέθετε επιμνηκές ακτές στην Αδριατική.

→ Η άρνηση της Γιουγκοσλαβίας δεν αποτέλεσε ποτέ επίσημη δέσμευση των ΗΠΑ ή του ΝΑΤΟ. Βέβαια, υπήρχε - έστο και σαφής - κάποια ιδέα στην Ουάσιγκτον σχετικά με το πώς θα μπορούσε να αντιδράσει, αν η Μόσχα προσαβούσε να ενσωματώσει τη Γιουγκοσλαβία ή να αποσπάσει τις ορθόδοξες περιοχές της (Σερβία, Μαυροβούνιο, Μακεδονία). Τη στιγμή που, το 1968, οι Σοβιετικοί μπόρεσαν να κινηθούν εναντίον της Τσεχοσλοβακίας με τη βεβαιότητα ότι οι ΗΠΑ δεν θα αντιδρούσαν στρατιωτικά, θα μπορούσαν ανά πάσα στιγμή να θεωρήσουν ότι το ίδιο θα συνέβαινε και στην περίπτωση κάποιας ενεργείας τους εναντίον της Γιουγκοσλαβίας.

Όσο διαρκούσε ο ψυχρός πόλεμος, η πολιτική των ΗΠΑ απέναντι στη Γιουγκοσλαβία, παρά κάποιες διακυμάνσεις, παρέμεινε σταθερή, για τέσσερις ολόκληρες δεκαετίες. Στην δεκαετία, ωστόσο, του 1980 δυο παράγοντες άλλαξαν ριζικά τις συνθήκες, μέσα στις οποίες είχε αναπτυχθεί αυτή η πολιτική. Ο πρώτος παράγοντας ήταν ο θάνατος του Τίτο το 1980. Ο Τίτο - απόλυτος άρχων, με τη πλήρη ενουσία του θρόνου - δημιούργησε τη βεβαιότητα ότι δε θα άφηνε σαν διαδοχό του κάποιον άλλον απόλυτο άρχοντα. Το σύνταγμα του 1974, που είχε συνταχθεί όσο ήταν ακόμη ζωντανός, προέβλεπε ένα σύστημα συλλογικής προεδρίας, που σκείτο περιοδικά από τις Όμοσπονδίες Δημοκρατιών, που είχαν ίσα δικαιώματα ανεξαρτήτως του μεγέθους τους. Δεν αποκλείονταν, λοιπόν, μόνο η ύπαρξη ενός μελλοντικού ηγέτη, αλλά και η κυρίαρχη Εθνική Ομάδα, οι Σέρβοι, δεν είχαν καμιά προοπτική ουσιαστικής ηγεμονίας, σαν αυτή που είχαν στη διάρκεια του Μεσοπολέμου. Με το σύνταγμα του 1974, λοιπόν, είχε ήδη τεθεί ο θεμέλιος λίθος μιας σημαντικής δυσαρμονίας των Σέρβων.

Ο δεύτερος παράγον ήταν η κατάρρευση της Σοβιετικής Αυτοκρατορίας στην Ανατολική Ευρώπη, που ακολουθήθηκε από την κατάρρευση και της ίδιας της Σοβιετικής Ένωσης. Αυτό τα κατακλιμακωικά γεγονότα στήριξαν από τη Γιουγκοσλαβία τη σημαντική θέση που καταλάμβανε μέχρι τότε στο σύστημα ισορροπίας Ανατολής - Δύσης. Δεν μπορούσε πια να υποστηριχθεί ότι η εδαφική ακεραιότητα της Γιουγκοσλαβίας αποτελούσαν ουσιαστικό στοιχείο για τα ζωικά συμφέροντα ασφάλειας της Αμερικής. Η βάση της συναίνεσης της κυβέρνησης των ΗΠΑ και του Κογκρέσου, που είχε διαρκέσει επί τέσσερις δεκαετίες, είχε πια καθεί. Τα μέλη του Κογκρέσου αποκτούσαν, τώρα, τη δυνατότητα να απομονώσουν και να προωθήσουν κάποια συγκεκριμένα χαρακτηριστικά της Αμερικανικής πολιτικής απέναντι στη Γιουγκοσλαβία, όπως τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις εθνικές συμπάθειες ή αντιπάθειες. Από τη στιγμή που δεν υπήρχε καμιά Σοβιετική Ένωση, για να πάρει τα κομμάτια μιας διαμελισμένης Γιουγκοσλαβίας, η εμμονή στη διατήρηση της Γιουγκοσλαβικής ενότητας έπαινε να είναι ορθολογική. Δεν την εκλογί, το 1988, του George Bush στην προεδρία, η πολιτική των ΗΠΑ απέναντι στη Γιουγκοσλαβία, μπήκε διαδοχικά σε τρεις σύντομες και άκρας δυναμικής φάσεις : Στην **φάση του Κοσσυφοπέδιου**, στην **φάση της ανούσιας** και στην **φάση της Βοσνίας**.

Η ΦΑΣΗ ΤΟΥ ΚΟΣΣΥΦΟΠΕΔΙΟΥ : Με το Τριπκό σύνταγμα του 1974 η "αυτόνομη επαρχία" του Κοσσυφοπέδιου συνδέεται καλύτερα με τη Σερβία. Στην ουσία για τους Σέρβους το Κοσσυφοπέδιο αποτελούσε ιερό έδαφος. Ήταν η καρδιά της μεσαιωνικής Σερβίας, ο τόπος των πιο ιερών σερβικών εκκλησιών και μοναστηριών. Ωστόσο, η συντριπτική πλειοψηφία των κατοίκων του ήταν άπιστοι - Αλβανοί Μουσουλμάνοι - και η σχέση τους με τον σερβικό πληθυσμό ήταν περίπου 9 προς 1. Ανάλογη κατάσταση με αυτήν της Σερβίας, είναι εκείνη που έχει δημιουργηθεί στην Ιερουσαλήμ : Στην πραγματικότητα τα δυο προβλήματα έχουν πολλά κοινά χαρακτηριστικά. Η δυνατότητα αποσκόπιασης στην εξασθένιση της Σερβικής ισχύος, ο Τίτο διαμόρφωσε την αλβανική εθνική ομάδα, παρέχοντας της αξιοσημείωτες εξουσίες στα τοπικά ζητήματα και παραχωρώντας στο Κοσσυφοπέδιο μια έδρα στην γιουγκοσλαβική προεδρία. Με μια ακόμη έδρα, που καταλάμβανε στη προεδρία η Βοϊβοτίνα - μια περιοχή με μεγάλη συγγρηική μειοπότητα - οι Σέρβοι δικαιολογημένα φοβούνταν ότι η όποια απόφαση τους θα μπορούσε να ανατραπεί με ψήφους 2 προς 1, μέσα στην ίδια την υποτιθέμενη σφαίρα επιρροής τους.

Όταν, στα τέλη της δεκαετίας του '80, ο Slobodan Milosevic ανέβηκε στην εξουσία, στην Σερβία, οι πρώτες του ενέργειες σιρόφθηκαν εναντίον της κυριαρχίας των Αλβανών στην επαρχία του Κοσσυφοπέδιου. Κατάρτησε ουσιαστικά όλα τα δικαιώματα των Αλβανών. Τον ηγετικό τους ρόλο στην κυβέρνηση, στο κόμμα και στο κοινοβούλιο, τον έλεγκό τους στις αλβανόφωνες βιβλιοθήκες και στην διοίκηση του σχολικού συστήματος. Το Κοσσυφοπέδιο μεταβλήθηκε σε μια κλασσική περίπτωση ανθρωπίνων δικαιωμάτων, που αφορούσε τη στήριξη των δικαιωμάτων μιας μειοπότητας. Αυτό το χαρακτηριστικό της κατάστασης ήταν εκείνο που προσέδωκε αρχικά τη προσοχή του Κογκρέσου των ΗΠΑ. Σχηματίσθηκε ένας φιλοαλβανικός συνασπισμός μεταξύ εκείνων που είχαν αλβανική εθνική ρίζες, (π.χ. του Αλβανοαμερικανού βουλευτή Joseph DiGirolami και του γεροισλαίτη Alphonse Damato), εκείνων που συνήθως καλλιεργούσαν την συμπάθεια στις εθνικές ομάδες (γεροισλαίτες Bob Dole) και εκείνων που έβλεπαν το Κοσσυφοπέδιο σαν ξεκάθαρο θέμα ανθρωπίνων δικαιωμάτων (βουλευτές του Reagan και του Bush για το Κοσσυφοπέδιο), ο εκτελεστικός κλάδος - πρέπει να πούμε - δεν χρειαζόνταν και πολύ σπράξιμο. Οι εισηγίες αναφορές για τα ανθρώπινα δικαιώματα, που υποβάλλονταν στο Κογκρέσο από το Υπουργείο Εξωτερικών, κατέγραφαν μαζικές παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων εκ μέρους των σερβικών αρχών. Κατά την εμφάνισή του στη γενουσία, προκειμένου να εγκριθεί ο διορισμός του ως αναπληρωτή Υπουργού Εξωτερικών στις 15 Μάρτιο 1989, ο Lawrence Eagleburger επέκρινε τον Milosevic για το θέμα του Κοσσυφοπέδιου και είπε, ότι η κυβέρνηση των ΗΠΑ θα έπρεπε να εκφράσει την ανυπαχία για το θέμα αυτό. Φιάνοντας τον ίδιο μήνα στο Βελιγράδι, ο συγγραφέας του παρόντος, ως πρεσβευτής των ΗΠΑ, μετέφερε εντολές για τη σαφή έκφραση αυτής της ανυπαχίας. Στη πρώτη μου συνέντευξη προς τον τύπο, τον Ιούλιο του 1989, έθεσα ανοικτά το θέμα.

Το Κογκρέσο, ωστόσο, δεν ήταν πάντα ομόφωνα σε ό,τι αφορούσε το Κοσσυφοπέδιο. Ενώ τα περισσότερο μέλη του ετοιμάζονταν για τη σύνταξη ψηφισμάτων που θα καταδίκαζαν τη Σερβία, η βουλευτής Helen Delich Bentley, Σερβοαμερικανίδα, κατάφερε συχνά να ματαιώνει την εκδοσή τους. Δεν μπορούσε, όμως, να αλλάξει την εικόνα του Κογκρέσου, που εμφανιζόταν όλο και περισσότερο αντισερβικό και φιλοαλβανικό. Στην ουσία, πολλά μέλη του Κογκρέσου ήταν έτοιμα να προχωρήσουν περισσότερο από τη κυβέρνηση Bush στο θέμα του Κοσσυφοπέδιου. Αντακλόνητας μια καθολική έννοια δημοκρατίας και αυτοδιάθεσης, συνηγορούσαν υπέρ της ανεξαρτητοποίησης του Κοσσυφοπέδιου, αναφέροντας το με την Αλβανική ονομασία "Κοσόνα" (στη Σερβική λέγεται Κοσόβο). Η εκτελεστική εξουσία, πασχίζοντας να κρατήσει την Γιουγκοσλαβία ενωμένη και φανερά θορυβημένη από μια ενδεχόμενη κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης, υποστήριξε ότι το Κοσσυφοπέδιο παρέμεινε τμήμα της Σερβίας, έστω και →

→ καταπιεζόμενο.

Το θέμα του Κοσσοφοβεδίου μας αφάνει, επίσης, να διακρίνουμε την επίδραση που ασκούν τα εθνικά lobbies στο Κογκρέσο και στην κυβέρνηση. Παρά το μικρό του μέγεθος, το αλβανικό Lobby κατάρθωσε να φτάσει η φωνή του - και οι εκλογικοί του "εξοπλισμοί" - στα αυτά ισχυρώς παραγόντων της νομοθετικής εξουσίας, όπως ο γεροισλαστής Dole. Αν εξαρτήσει κανείς τις ενέργειες της βουλευτικού των Ρεπουβλικάνων Bentley - ενέργειες ομοιοφυλακτικές - οι Σερβοαμερικάνοι δεν είχαν καμιά ιδιαίτερη επιρροή, παρά την ύπαρξη ενός περίπου εκατομμυρίου συμπατριωτών τους στις Ηνωμένες Πολιτείες. Αυτό πιθανότατα οφειλόταν στην διαίρεση των Σέρβων σε οπαδούς και αντιπάλους του Milosevic, ο οποίος εμφανιζόταν και ως κομμουνιστής και ως εθνικιστής. Οι Σερβοαμερικάνοι που ήταν πολιτικά ενεργοί έπαιναν να υποστηρίζουν τον Milosevic και αυτό ήταν πράγματι πολύ πιο δύσκολο να γίνει, απ' ό,τι ήταν για τους Αλβανοαμερικάνους το να διαδηλώνουν ενάντια στις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Το κροατικό lobby, που αντιπροσωπεύει περίπου δυο εκατομμύρια Κροάτες Αμερικάνους, ουσιεπρόσθετα γύρω από τον Γερουσιαστή Dole, αλλά οι περισσότερες προσπάθειες τους αφορούσαν την χρηματοδότηση της προεκλογικής εκστρατείας του Franjo Tudjman, του εθνικιστή που κέρδισε τις πρώτες ελεύθερες εκλογές της Κροατίας το 1990. Παρά την έντονη υποστήριξη του Κογκρέσου προς τους Αλβανούς του Κοσσοφοβεδίου, ωστόσο, πριν την κατάρρευση της Γιουγκοσλαβίας δεν υπήρξε η παραμικρή τάση - είτε στο Κογκρέσο, είτε στην εκτελεστική εξουσία - ένοπλης υπερασπίσής τους. Αυτό, παρά το ότι ο Dole και οι άλλοι υποστήριζαν την ανεξαρτησιοποίηση του Κοσσοφοβεδίου, που, αν προκωρούσε, θα άφηνε τον εκεί αλβανικό πληθυσμό απροστάτευτο απέναντι στα αντίποινα που θα εξαπέλυαν οι Σέρβοι.

Η ΦΑΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΣΧΙΣΕΩΝ : Αν τις πρώτες κιόλας μέρες της κυβέρνησης Bush έγινε φανερό ότι η πολιτική των ΗΠΑ απέναντι στη Γιουγκοσλαβία χρειαζόταν κάποια διάρθρωση πορείας. Η απώλεια της γεωπολιτικής σημασίας της χώρας αυτής, λόγω της λήξης του ψυχρού πολέμου, τα δημοκρατικά ελλείμματα που είχε κληροδοτήσει η εποχή του Τίτο και οι μεταπολεμικές προοπτικές μεταξύ των εθνικών ομάδων απαιτούσαν κάποιους επαναπροσδιορισμούς. Το μήνυμα που μετέφερα, ως νέος πρεσβευτής των ΗΠΑ, την άνοιξη του 1989, ήταν ότι, οι ΗΠΑ θα συνέχισαν να υποστηρίζουν την ενότητα, την εδαφική ακεραιότητα και την ανεξαρτησία της Γιουγκοσλαβίας. Άλλα θέματα, ωστόσο, εμφανίζονταν και αποκοχύνοντο όλο και μεγαλύτερη σημασία. Ο εκδημοκρατισμός, για παράδειγμα, προκωρούσε με ταχύ βήμα στην Πολωνία, την Τσεχοσλοβακία και την Ουγγαρία. Η οικονομική βολήεια προς την Ανατολική Ευρώπη θα έπρεπε να εξαρτηθεί από την πρόοδο της προς την κατεύθυνση της Δημοκρατίας. Στην περίπτωση της Γιουγκοσλαβίας, δεν θα έπρεπε να υποστηρίξουμε την ενότητα, αν αυτή επρόκειτο να αποβεί σε βάρος της δημοκρατίας ή να επιβληθεί δια της βίας. Τα ανθρωπιάνα δικαιώματα θα έπρεπε να αποτελέσουν ζήτημα υψίστης σημασίας. Σημαντικό πέπρωμα θα ήταν η εξέλιξη προς μια οικονομία ελεύθερης αγοράς. Τέλος, κάποια ειδικά ζητήματα, σημαντικά για τις Ηνωμένες Πολιτείες, όπως η τρομοκρατία (η Γιουγκοσλαβία παρείχε άσυλο σε γνωστούς τρομοκράτες), θα έπαιζαν ρόλο στις διμερείς σχέσεις. Εφόσον δεν υπήρχε πια ο Σοβιετικός αντίπαλος, ομοιοδόμητοι υπαινιγμοί βίας για την προστασία της Γιουγκοσλαβίας φαινόταν πολύ πιο απόμακρος, στα πλαίσια της νέας πολιτικής, απ' ό,τι στο παρελθόν.

Δεν υπήρξαν αντιπαράθεσεις στους κόλπους της κυβέρνησης των ΗΠΑ, σχετικά με αυτά τα νέα προσέγγιση. Ούτε το Κογκρέσο αντίδρασε σε αυτόν. Οστόσο, το Κογκρέσο, με τον πιο λαϊκιστικό προσανατολισμό του, εμφανιζόταν λιγότερο προσοκλήσιμο στην ιδέα της ενότητας της Γιουγκοσλαβίας από την κυβέρνηση Bush. Από το 1989 μέχρι τις εκλογές του 1990, η ενότητα και η μεταρρύθμιση της οικονομίας προς την ελεύθερη αγορά εκφραζόταν συμβολικά από τον νέο Γιουγκοσλάβο πρωθυπουργό, Ante Markovic, ένθερμο υποστηρικτή της εισαγωγής του δυτικού οικονομικού συστήματος στη χώρα του. Τον Οκτώβριο του 1989, ο Ante Markovic πραγματοποίησε μια πετυχημένη επίσκεψη στις ΗΠΑ. Συναντήθηκε με τον Πρόεδρο Bush, τον Υπουργό Εξωτερικών Baker, τον Υπουργό Οικονομικών Brantley τον Υπουργό Εμπορίου Mosbacher, μερικά ηγετικά στελέχη του Κογκρέσου καθώς και με επιχειρηματίες και τραπέζιτες των ΗΠΑ. Κατά τη συνάντησή τους, ο πρόεδρος (Bush) επαναβεβαίωσε την υποστήριξη του στην Γιουγκοσλαβική ανεξαρτησία, ενότητα και κυριαρχία. Και εξέηρε την απόφαση του Markovic στην μεταρρύθμιση της οικονομίας προς την κατεύθυνση της ελεύθερης αγοράς και στον δημοκρατικό πλουραλισμό. Οι εκλογές του 1990, που χαιρέτησαν ομόφωνα από τις Ηνωμένες Πολιτείες, δημιούργησαν φυγόκεντρες τάσεις στην Γιουγκοσλαβία. Με τις εκλογές αυτές, η εξουσία στις Ομόσπονδες Δημοκρατίες καταλήφθηκε από εθνικιστές πολλών και διαφόρων αποχρώσεων. Στην Σλοβενία και την Κροατία, οι εκλογές κερδήθηκαν από πολιτικούς, που, ρητά ή με υπονοούμενα, διακήρυξαν την αποχώρηση των Δημοκρατιών τους από την Γιουγκοσλαβία. Στην Σερβία, η προτίμηση των ψηφοφόρων προς τον Milosevic απειλούσε τις περισσότερες δημοκρατίες, συμπεριλαμβανομένης της Σλοβενίας και της Κροατίας, με μια κυριαρχούμενη από τους Σέρβους Γιουγκοσλαβία. Το μέλλον της χώρας και της πολιτικής των ΗΠΑ ήταν φανερό ότι έμπαινε σε κρίσιμη φάση. Στην Ουάσινγκτον η Γιουγκοσλαβία αποτελούσε πια θέμα πρώτης γραμμής.

Ο μηχανισμός καθορισμού της εξωτερικής πολιτικής της κυβέρνησης των ΗΠΑ τόκαινε να περιλαμβάνει, στην άγεια του, κάποιους εξέχοντες ειδικούς στο θέμα της Γιουγκοσλαβίας, ο Eagleburger, αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών, είχε υπηρετήσει εκεί, ως διπλωμάτης, επί οκτώ ολόκληρα χρόνια, τα τέσσερα από τα οποία είχε διατελέσει πρεσβευτής. Ο Brent Scowcroft, σύμβουλος Εθνικής Ασφαλείας του Προέδρου Bush, είχε επισκεφθεί την Γιουγκοσλαβία και είχε πολύ θετικές αναμνήσεις από την επίσκεψή του. Η πείρα αυτή είχε αποκτηθεί κυρίως κατά την Τίτοική περίοδο. Ήταν ριζωμένη στην ταχυρή πεποίθηση ότι η διάσπαση της Γιουγκοσλαβικής Ενότητας θα οδηγούσε σε αστάθεια και βία.

Τώρα, ωστόσο, η διατήρηση της γιουγκοσλαβικής ενότητας σήμαινε κάτι το διαφορετικό. Την πρώτη φορά, που αμφισβητήθηκε αυτή η ενότητα, η αμφισβήτηση προερχόταν από το εσωτερικό της και όχι από το εξωτερικό. Στις 28 του Μάη το 1990, σε μια ομιλία μου, διατύπωνα τη στάση των ΗΠΑ : "...επιζούμε ότι καμιά από τις συνιστώσες της Γιουγκοσλαβίας δεν εξετάζει σοβαρά την αποσχισή της, ακριβώς όπως επιζούμε ότι καμιά από αυτές τις συνιστώσες δεν εξετάζει σοβαρά την χρήση βίας για την διατήρηση της ενότητας αυτής". Στα παραπάνω δεν υπήρχε καμιά απειλή βίας.

Η απόπειρα άνοδος του Εθνικισμού, που ακολούθησε τις εκλογές του 1990, οδήγησε την Ουάσινγκτον στην διατήρηση δυο ερωτημάτων. Πρώτον : Ποιά ήταν η προοπτική διάσπασης της Γιουγκοσλαβίας και ποιές θα ήταν →

→ οι συνέπειες μιας τέτοιας διάσπασης ; Δεύτερον : Τι θα έπρεπε να κάνουν οι ΗΠΑ ; Όλοι οι κύριοι ιθύνοντες των ΗΠΑ αναγνώριζαν την πιθανότητα κάποιας διάσπασης. Η CIA, ωστόσο, σε μια μελέτη που είχε συντάξει τον Σεπτέμβριο του 1990 ήταν η πρώτη που ρητά προέβλεπε ότι η διάσπαση ήταν αναπόφευκτη. Ηδη, από τα τέλη του 1989, οι ειδικοί της Πρεσβείας στο Βελιγράδι και της κυβέρνησης στην Ουάσινγκτον συμφερόζοντες την άποψη ότι, μια διάσπαση θα ήταν οπωσδήποτε βίαιη και θα οδηγούσε πιθανόν σε πόλεμο. Οι σύμμαχοί μας έδειχναν να ανησυχούν λιγότερο και, στην διάρκεια του 1990, ο Scowcroft, και το NSC (National Security Council =Εθνικό Συμβούλιο Ασφαλείας) είχαν αναλάβει μια προσπάθεια, μέσω του NATO, για να θέσουν τους Ευρωπαίους σε κατάσταση συναγερμού, ειδοποιώντας τους ότι, η σταθερότητα στα Βαλκάνια αντιμετωπίζει σημαντικές πιέσεις και ενθαρρύνοντας τους να αναλάβουν διπλωματικές προσπάθειες προς την κατεύθυνση αυτή. Αν εξαιρέσουμε, ωστόσο, την Ιταλία, στην Διττική Ευρώπη δεν παρατηρήθηκαν κάποιες σημαντικές αντιδράσεις.

Τι θα Έπρεπε να κάνουν οι ΗΠΑ μπροστά αν κινούν τον νέο κίνδυνο ; Στους κόλπους της κυβέρνησης δεν υπήρχαν παρά ελαχίστιες διαφωνίες. Ο πρωθυπουργός Μαρκόβιτς, μια Δημοκρατική προσωπικότητα που αγωνιζόταν για τη διατήρηση της ενότητας της χώρας του, θα έπρεπε να εξακολουθήσει να υποστηρίζεται. Μ' ένα ευρύτερο πνεύμα, υπήρχε και η απόπειρη βίαιη : η διάσπαση της Γιουγκοσλαβίας θα μπορούσε να οδηγήσει στην καταστροφή της Σοβιετικής Ένωσης του Γκορμπατόφ, που εκείνη τη στιγμή η κυβέρνηση Bush πάσχιζε να κρατήσει ενωμένη. Ωστόσο, οι σχετικές αξίες της Ενότητας και της Δημοκρατίας στη Γιουγκοσλαβία μετατοπιζόταν κάπως, τόσο στη σκέψη όσο και στην έκφραση της κυβέρνησης των ΗΠΑ. Υπήρχε η ευρέως διαδεδομένη επίσημη άποψη ότι η Ενότητα και η Δημοκρατία ήταν αλληλένδετες και αδιάσπαστες. Αν η Ενότητα θυσιαζόταν στο όνομα του Δημοκρατικού δικαιώματος της αυτοδιάθεσης της Σλοβενίας ή της Κροατίας, θα μπορούσε να ξεσπάσει κάποιος πόλεμος που θα κατάφερε ισχυρά πλήγματα και στη Δημοκρατία και στην Ενότητα. Αντίστοιχα, αν ο Γιουγκοσλαβικός Στρατός θα μπορούσε να εισβάλει στην Κροατία και τη Σλοβενία και η Κροατία και τόσο η Δημοκρατία όσο και η Ενότητα θα έπρεφαν θύματα μιας τέτοιας εξέλιξης. Όσο ήταν δυνατό ο Μαρκόβιτς προσπάθησε απευγνώσμενα να τερματίσει αυτόν τον κύκλο.

Το πρόβλημα ήταν ότι, η μέση οδός του Μαρκόβιτς, στη διάρκεια του 1990, και στις αρχές του 1991 γινόταν όλο και λιγότερο εύκολη. Ενώ η σύνδεση της Ενότητας και της Δημοκρατίας παρέμενε θεμελιώδης λίθος της πολιτικής των ΗΠΑ, η Δημοκρατία άρχισε να ανεβαίνει τα σκαλοπάτια της όζυσης. Για παράδειγμα, ο εκπρόσωπος τύπου του Υπουργείου Εξωτερικών των ΗΠΑ, στις 19 του Οκτωβρίου του 1990 (αρκετός μήνες μετά τις εκλογές στη Σλοβενία και τη Κροατία), δήλωσε "Οι Ηνωμένες Πολιτείες υποστηρίζουν σταθερά την Ενότητα, τη Δημοκρατική αλλαγή, το σεβασμό των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων και την πορεία προς την ελεύθερη αγορά". Μέχρι το 1991, η Δημοκρατία κατείχε την πρώτη θέση μεταξύ των αρχών της πολιτικής των ΗΠΑ απέναντι στη Γιουγκοσλαβία. Στις 23 Μάη του ίδιου χρόνου ο υπουργός Εξωτερικών Baker αναριθμώντας τις νέες βασικές αρχές αυτής της πολιτικής ανέφερε πρώτη τη Δημοκρατία και τελευταία από τις πέντε την Ενότητα.

Εν τω μεταξύ το Κογκρέσο χρησιμοποίησε με ενθουσιασμό τις Δημοκρατικές εκλογές, χωρίς ωστόσο να αγνοεί την άνοδο του Εθνικισμού και την συνεκδόλουθη εξασθένιση του Μαρκόβιτς, του ανθρώπου που τον προηγούμενο χρόνο είχαν καιρηθεί ως υπόδειγμα Δημοκράτη. Ελαχίστα, όμως, ήταν τα μέλη της κυβέρνησης που εξέφραζαν ανηυχίες για μια ενδεχόμενη διάσπαση της χώρας. Για την μεγάλη πλειοψηφία των κυβερνητικών παραγόντων, η Γιουγκοσλαβία ήταν - όπως η Πολωνία, η Τσεχοσλοβακία και η Ουγγαρία - ένα Κομμουνιστικό κράτος, η αυταρχική ηγεσία του οποίου ορασανόταν από τις Δημοκρατικές εκλογές. Δεν κατάφεραν να δουν ότι ο Μαρκόβιτς είχε προσπαθήσει, χωρίς επιτυχία, να κρατήσει τις εκλογές μέσα σε πλαίσια Δημοκρατικά αλλά και Ομοσπονδιακά. Και δεν αντιλαμβάνονταν ότι η Γιουγκοσλαβία δεν ήταν μια Δικτατορία του κέντρου, όπως ήταν οι υπόλοιπες ΑνατολιτικοΕυρωπαϊκές χώρες. Στην πραγματικότητα, το κέντρο ήταν ανίσχυρο και αναποτελεσματικό. Αυτή η αναλυτική πράγγιση, καθώς και η έντιμη επιθυμία τωρίας της Σερβίας του Μιλοσέβιτς οδήγησαν το Κογκρέσο στην έκδοση ενός αριθμού ψηφισμάτων, κυρίως για το θέμα του Κοσοφφονέδιου, στα οποία τονίζονταν οι παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από τον Μιλοσέβιτς, ενώ η σημασία της Ενότητας της Γιουγκοσλαβίας υποβαθμιζόταν, αγνοείτο ή ακόμη και επικρινόταν. Το πιο έντονο νομοθετικό μέτρο ήταν η "Τροποποίηση των Nickles-Bentley" (Nickles-Bentley Amendment), που προτάθηκε από τον Γερουσιαστή Don Nickles (ρεπουβλικάνος από την Οκλαχόμα) και μετριάστηκε κάπως από την επίσης ρεπουβλικανική Bentley, την κυρία υπερασπιτρια της Σερβίας στο Κογκρέσο. Το κείμενο εγκρίθηκε το 1990 και απαγόρευε την παροχή οικονομικής βοήθειας των ΗΠΑ προς τη Γιουγκοσλαβία για το οικονομικό έτος 1991, αν δεν ικανοποιούνταν συγκεκριμένοι όροι, που αφορούσαν τα ανθρώπινα δικαιώματα. Το νομοθέτημα, το οποίο παρέχεται στη Σερβική κυβέρνηση προθεσμία έξι μηνών (επρόκειτο να τεθεί σε εφαρμογή την 5-05-91) αφορούσε βοήθεια όπως μόνο πέντε εκατομμύρια δολαρίων. Εν πάση περιπτώσει, ο Υπουργός Εξωτερικών Baker επικαλεσθηκε την διακριτική εξουσία του και εμπόδισε την εφαρμογή αυτού του νόμου. Αυτό το νομοθέτημα έδειχνε ότι, παρά τα οφθαρά αισθηματά του, το Κογκρέσο προφανώς προτιμούσε τις οικονομικές από τις στρατιωτικές κυρώσεις.

Αν και η νομοθετική τροποποίηση των Nickles-Bentley κατέστη νεκρό γράμμα, κατάφερε κάποια πλήγματα στην μέχρι τότε ορθολογική και κατανοητή πολιτική των ΗΠΑ απέναντι στην Γιουγκοσλαβία. Όπως παρανοήθηκε ο Baker, η τροποποίηση είχε επιλέξει λάθος στόχους. Για να κινήσει την Σερβία, στρεφόταν εναντίον της Γιουγκοσλαβίας. Ήταν, σαν η Βρετανία να επέβαλε εμπάργκο στις Ηνωμένες Πολιτείες, προκειμένου να τιμωρήσει την πολιτική του Maine για τις δυσμενείς φορολογικές ρυθμίσεις τις σε βάρος των Βρετανικών προϊόντων. Και ακόμη χειρότερα...ο Μαρκόβιτς, η τελευταία ελίτ μιας ερηνικής και δημοκρατικής λύσης, υποβιβάζονταν σε έναν εντελώς δευτερεύοντα και ανότιο ρόλο. Η διοίκηση - δυστυχώς, όχι για τελευταία φορά - είχε αποδεχθεί την ευθύνη εφαρμογής μιας εντελώς ανήπιτης νομοθετικής ρύθμισης του Κογκρέσου. Σ'αυτήν, λοιπόν, την διαδικασία θυσιαζόταν η διαφάνεια και η σταθερότητα της πολιτικής των ΗΠΑ.

Κατά το διάστημα 1981-1990 το πρόβλημα της χρήσης βίας στις σχέσεις με την Γιουγκοσλαβία δεν είχε εξετασθεί και δεν είχε απαοκλόσει ούτε την κυβέρνηση, ούτε το Κογκρέσο. Τον Φεβρουάριο του 1990, ο Eagleburger επισκέφθηκε την Γιουγκοσλαβία και είχε μια, άνευ προηγούμενου, συνάντηση με αντιπολιτευόμενους ηγέτες από όλες τις Ομόσπονδες Δημοκρατίες, στην προεστική κατοικία. Εξέφρασε την υποστήριξη των ΗΠΑ προς την ενότητα στην ανεξαρτησία και την εδαφική ακεραιότητα της Γιουγκοσλαβίας και εκδήλωσε ανησυχία για τις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων του Κοσοφφονέδιου (στη συνάντηση παρερισκόταν και εκπρόσωπος των Αλβανών του →

→ Κοσσοφοπέδιου). Είπε, ωστόσο, ότι οι ΗΠΑ θα μπορούσαν να αποδεχτούν οποιαδήποτε πολιτική εξέλιξη αποφάιζαν οι ίδιοι οι Γιουγκοσλάβοι. Όπως είχε αργότερα ένας από τους εκπροσώπους των Σλοβένων - αυτονομιστές - σε αξιωματικό της Αμερικανικής πρεσβείας, οι Σλοβένοι αυτονομιστές είχαν θεωρήσει τη δήλωση του Eagleburger ως ένδειξη του ότι οι ΗΠΑ δεν θα χρησιμοποιούσαν βία για να εμποδίσουν την ανακήρυξη της ανεξαρτησίας της Σλοβενίας.

Αν εκείνοι, που ήθελαν την ανεξαρτησία των Δημοκρατιών τους από την Γιουγκοσλαβία, δεν φοβόντουσαν ότι οι Αμερικάνοι θα χρησιμοποιούσαν βία για να τους εμποδίσουν, εκείνοι, που ήθελαν να εμποδίσουν την διάσπαση της χώρας, ενώπιον παρόμοια την έλλειψη μιας τέτοιας απειλής. Σε καμιά στιγμή, πριν την ανακήρυξη της ανεξαρτησίας της Σλοβενίας και της Κροατίας, η Ουάσιγκτον δεν είχε απειλήσει ότι θα χρησιμοποιούσε βία εναντίον αυτών των Δημοκρατιών, της Σερβίας ή του Γιουγκοσλαβικού Στρατού. Για παράδειγμα, στις 16 Μάρτη 1991, όταν ο Milosevic προσπάθησε να δημιουργήσει κρίση, διαλύοντας τον συλλογική προεδρία της Γιουγκοσλαβίας, με μια σημαντική δήλωσή του, το Υπουργείο Εξωτερικών των ΗΠΑ διευκρίνισε ότι "αυτοί, που καταφέρνουν στην βία θα πρέπει να απομονωθούν". Αν' όσο είναι γνωστό, άλλωστε, κανένα μέλος του Κογκρέσου δεν είχε ζητήσει από την κυβέρνηση να χρησιμοποιήσει βία. Ακόμα και τα "γεράκια" του Κογκρέσου, όπως ο Dole, ο Lantos ή ο Nickles δεν έβλεπαν την κρίση βίας εκ μέρους του ΝΑΤΟ ή των ΗΠΑ ως απαραίτητο στοιχείο των πολιτικών σεναρίων τους για την Γιουγκοσλαβία.

Γιατί όχι : Μια σοβαρή απειλή βίας εκ μέρους του Δυτικού κόσμου δεν θα μπορούσε να είχε εμποδίσει την επιδείνωση αυτής της κατάστασης, που οδήγησε σε τρεις πολέμους; Η απάντηση δεν είναι σαφής, έστω και αν κάποιος προσπαθήσει να τη δώσει εκ των υστέρων. Για την κυβέρνηση των ΗΠΑ και οι τρεις πλευρές - Σέρβιοι, Σλοβένοι και Κροάτες ήταν ένδοξοι ανεύθυνος συμπεριφοράς, έστω και με διαφορετικό τρόπο και σε διαφορετικό βαθμό, αν και ήταν ξεκάθαρο ότι κυρίως υπεύθυνοι θεωρούντο οι Σέρβιοι. Για το Κογκρέσο, ένδοξο ήταν μόνο οι Σέρβιοι, αν και όχι σε τέτοιον βαθμό που να δικαιολογεί την επέμβαση των ΗΠΑ. Εναντίον τίνος θα έπρεπε να στραφεί μια τέτοια επίμβαση ; Εναντίον των αποστάσιτων Σλοβένων και Κροατών ; Κάτι τέτοιο θα θεωρείτο από το Κογκρέσο ως παραβίαση του δικαιώματος της αυτοδιάθεσης και θα συναντούσε την έντονη αντίδραση του. Εναντίον της Σερβίας και του Γιουγκοσλαβικού Στρατού ; Πριν τις τελικές διακηρύξεις ανεξαρτησίας (της Σλοβενίας και της Κροατίας) στα τέλη του Ιουνίου, οι Σέρβιοι και ο Στρατός δεν είχαν προχωρήσει σε καμιά σημαντική βίαιη ενέργεια. Οι Σερβοκρατικές αμυντικές που είχαν σημειωθεί το πρώτο εξάμηνο του 1991 στην Κροατία, είχαν αποκηνηθεί και από τις δύο πλευρές, έστω και αν δεχτόμενο ότι είχαν αποκηνηθεί περισσότερο από τους Σέρβους. Έχει υποστηριχθεί ότι αυτή η συσκευημένη περίοδος ήταν, ακριβώς, ο κατάλληλος χρόνος για κάποια επίδειξη ισχύος εκ μέρους των Δυτικών, εφόσον η απειλή χρήσης ΝΑΤΟϊκής βίας, που θα μπορούσε να απευθυνθεί προς κάθε πλευρά, θα μπορούσε να ανακόψει την πορεία προς την βία. Είναι δύσκολο να συμπεράνουμε ότι, ακόμη και μια μαζική επίδειξη ισχύος θα μπορούσε να ανακόψει την ορμή του Σερβικού του Κροατικού και του Σλοβενικού εθνικισμού, που βρούσαν μη-ορθολογική και χωρίς να υπολογίζουν το κόστος και τις ενδεχόμενες συνέπειες των ενεργειών τους. Εν πάση περιπτώσει, κανείς δεν εξέταζε το ενδεχόμενο χρήσης μιας τέτοιου είδους βίας. Η άδεια ήταν αιχμηράται αυτό που θα μπορούσε να αποκληθεί "το παράδοξο της πρόληψης". Στην περίπτωση της Γιουγκοσλαβίας, όπως και σε πολλές άλλες διεθνείς κρίσεις, είναι σχεδόν αδύνατο να πεισθούν οι κυβερνήσεις να αντιμετωπίσουν κάποιους ενδεχόμενους κινδύνους, προκείμενου να αποτρέψουν το χειρότερο, εφόσον είναι αδύνατο να αποδείξει κανείς ότι, στην περίπτωση που δεν ληφθούν προληπτικά μέτρα, τα γεγονότα θα εξελιχθούν προς την κατεύθυνση που όλοι φοβούνται.

Μέσα σ'αυτές τις δυσόμοιες περιστάσεις, του Ιουνίου του 1991, ο Υπουργός Εξωτερικών Baker επισκέφθηκε στις 21 του μήνα το Βελιγράδι για να συναντηθεί με τον Milosevic και τους ηγέτες των έξι Ομόσπονδων Δημοκρατιών. Ήταν πολύ αργά. Η προεβία, που είχε θέσει η Σλοβενία για την ανακήρυξη της ανεξαρτησίας της, έληγε μια μόνο εβδομάδα μετά την επίσκεψη του Baker. Η επίσκεψη του Υπουργού των Εξωτερικών θα ήταν οπωσδήποτε πολύ πιο χρήσιμη, αν είχε πραγματοποιηθεί έξι μήνες νωρίτερα. Ένας από τους λόγους, για τους οποίους δεν συνέβη κάτι τέτοιο, ήταν το αναμφισβήτητο γεγονός ότι ήταν στο έπακρο απασχολημένος με τις προετοιμασίες του Πολέμου του Κόλπου. Μια μεγάλη δύναμη θα πρέπει να μπορεί να χειρίζεται ταυτόχρονα περισσότερες από μια κρίσεις. Στην πραγματικότητα, ωστόσο, αυτό είναι δυσκολότερο απ' ό,τι φαίνεται. Μέσα στο κλίμα που επικρατούσε στο Υπουργείο Εξωτερικών και στο Εθνικό Συμβούλιο Ασφαλείας (NSC), ο Baker αδυνατούσε να προχωρήσει στη εξέταση άλλων προληπμάτων. Παράλληλα, το Υπουργείο Άμυνας δεν έπαιζε την εποχή εκείνη κάποιο ρόλο στην εξωτερική πολιτική πράγμα που μας αφάνει να πιστέψουμε ότι η επιλογή της χρήσης βίας στην Γιουγκοσλαβική κρίση δεν διαφαινόταν στον ορίζοντα.

Το μήνυμα του Baker, διατυπωμένο με όλη την διπλωματική δεξιότητα, ήταν εντελώς σύμφωνο με τα όσα οι ΗΠΑ υποστήριζαν από την αρχή του χρόνου, τόσο δημοσίως όσο και ιδιωτικά. Ο Baker ζήτησε από την Κροατική και Σλοβενική ηγεσία να επανεξετάσουν τις αποφάσεις τους περί αποχώρησης από την Ομοσπονδία. Στην περίπτωση που δεν υπαναχωρούσαν, τους ζητούσε να καθυστερούσαν την αποχώρησή τους να αρχίσουν διαπραγματεύσεις με την Ομοσπονδιακή κυβέρνηση του Μαρκόβιτς. Επέκρινε αυστηρά τον Milosevic για την κατάσταση που ασκούσε η Σερβική ηγεσία σε βάρος των Αλβανών του Κοσσοφοπέδιου, καθώς και για την προσπάθεια παρεμπόδισης της φυσιολογικής απόδοσης κάποιοι Κροάτη στη θέση της Ομοσπονδιακής προεδρίας της Δημοκρατίας όπως προβλεπόταν από το σύνταγμα. Ο Baker διευκρίνισε ότι δεν πρόκειται να υποστηρίξουμε τη χρήση βίας, προκείμενου να διατηρηθεί η Γιουγκοσλαβική ενότητα. Προς τον Μαρκόβιτς (και έμμεσα προς τον Γιουγκοσλαβικό Στρατό), δήλωσε ότι, αν οι Ηνωμένες Πολιτείες υποχρεώνονταν να επιλέξουν μεταξύ της ενότητας και της δημοκρατίας, θα επέλεγαν σίγουρα την δεύτερη.

Ο Baker δεν άναψε κανένα "πράσινο φως" στον Milosevic και στον στρατό για να επιτεθούν στην Κροατία και στην Σλοβενία. Οπωσδήποτε δεν άναψε περισσότερο "πράσινο φως", από αυτό που είχε δώσει στις δύο Δημοκρατίες για να προχωρήσουν στην ανακήρυξη της ανεξαρτησίας τους. Δεν άναψε ούτε "κόκκινο φως". Δεν είπε ποτέ ότι κάποια επιθετική ενέργεια της Σερβίας ή του γιουγκοσλαβικού στρατού θα προκαλούσε την στρατιωτική αντίδραση των Δυτικών. Η αποτυχία, ωστόσο, των ΗΠΑ, να εμποδίσουν τη βία που θα ακολουθούσε μίαν ενδεχόμενη διάσπαση της Γιουγκοσλαβίας, δεν μπορεί να αποδοθεί στα μηνύματα προς τις διάφορες πλευρές. Η αποτυχία οφειλόταν στο γεγονός ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες δεν απειλούσαν και πιθανόν δεν μπορούσαν να απειλήσουν ότι θα →

→ χρησιμοποιούσαν βία για την επίτευξη των αντικειμενικών στόχων τους.

Μετά την επίσκεψη του Baker, σε διάφορες δημόσιες δηλώσεις της, η κυβέρνηση των ΗΠΑ δεν άφησε καμιά αμφιβολία σχετικά με τα όρια της υποστήριξης της προς την γιουγκοσλαβική ένωση. Στις 26 Ιουνίου, αναφερόταν ότι "οι ΗΠΑ αντιτίθενται οφειδρά στη χρήση ή την απειλή χρήσης βίας". Την ίδια μέρα, ο ίδιος ο Baker δήλωσε: "εξαιρουμένου με είμαστε οφειδρά αντίθετοι στις απειλές ή στην χρήση βίας". Την επόμενη μέρα, ο Baker έλεγε ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες "θα μπορούσαν να υποστηρίξουν κάποια μεγαλύτερη αυτονομία, ένα είδος κυριαρχίας, για τις Ομόσπονδες Δημοκρατίες της Γιουγκοσλαβίας".

Στις 27 Ιουνίου άρχισαν εκδηλώσεις μεταξύ των Σλοβένων και του Γιουγκοσλαβικού Στρατού. Η κάθε πλευρά υποστήριζε την δική της εκδοχή της κυριαρχίας. Η Σλοβενία υπερασπιζόταν το δικαίωμα της αυτοδιάθεσης. Ο στρατός υπερασπιζόταν τα σύνορα της Γιουγκοσλαβίας. Αν και το Υπουργείο Εξωτερικών διευκρινίζει ότι δεν θα αναγνώριζε την ανεξαρτησία της Σλοβενίας, στις 28 Ιουνίου το ίδιο Υπουργείο δήλωσε: "Απευθύνουμε ιδιαίτερη έκκληση προς την κεντρική κυβέρνηση και τον Γιουγκοσλαβικό Στρατό να σταματήσουν την αιματοχυσία". Στις 2 Ιουλίου, η εκπρόσωπος του Υπουργείου Εξωτερικών, Margaret Tutwiler, επέκρινε τη Σλοβενία για την πυροδότηση της βίας, με την απόσχιση της, ταυτόχρονα ωστόσο καταδικάζει έντονα την ενέργεια του Γιουγκοσλαβικού Στρατού. Και, την ίδια μέρα, σε μήνυμά του προς τον νέο Κροάτη πρόεδρο της Ομοσπονδίας της Γιουγκοσλαβίας, Stipe Mesic, ο πρόεδρος Bush τον ενθάρρυνε "να προωθήσει νέες διπλωματικές ρυθμίσεις, που θα παραχωρούσαν μεγαλύτερη αυτονομία και κυριαρχία στις Ομόσπονδες Δημοκρατίες". Ύστερα από την αποτυχημένη επίσκεψη του Baker, η Γιουγκοσλαβία καταρκόλυσε στην συντριβή και στον πόλεμο. Μετά από συγκρούσεις δέκα ημερών, οι Σλοβένοι κατάφεραν να αποβήσουν τον Γιουγκοσλαβικό Στρατό. Η ανεξαρτησία τους, αν και δεν αναγνωρίστηκε, ήταν στην ουσία ασφαλής. Η Κροατία, με μια Σερβική μειονότητα που αποτελούσε το 12% του πληθυσμού της, δεν τι κατάφερε τόσο εύκολα. Το δεύτερο εξάμηνο του 1991, διεξήχθησαν αιματηρές στρατιωτικές επιχειρήσεις και συγκρούσεις μεταξύ του Γιουγκοσλαβικού Στρατού και των νεαρών αλλά γοργά ανεκδυόμενων Κροατικών Δυνάμεων. Ο Baker, καθηλωμένος από το γεγονός ότι δεν μπορούσε να ασκήσει καμιά επιρροή, συγκρατείτοσε πρόθυμα, όταν η Ευρωπαϊκή κοινότητα, υπό την Ολλανδική προεδρία, θεώρησε την Γιουγκοσλαβική πρόκληση ως Ευρωπαϊκό θέμα και ως δικαιοσύμια μιας Ευρωπαϊκής πολιτικής. Αν και ποτέ οι ΗΠΑ δεν είχαν αβρανόσει, από τον Ιούλιο του 1991 μέχρι τον Μάρτιο του 1992, όταν η Βοσνία είχε φτάσει στα πρόθυρα του πολέμου, έπαιζαν ένα δεύτερο ρόλο. Κατά το πρώτο εξάμηνο του 1991 το Κογκρέσο έδειχνε όλο και μεγαλύτερη συμπάθεια για την απόθεση της ανεξαρτησίας της Κροατίας και της Σλοβενίας. Στη κυβέρνηση - στο Εθνικό Συμβούλιο Ασφαλείας και στο Υπουργείο Εξωτερικών - διεξάγονταν κάποιες συζητήσεις, σχετικά με το αν οι ΗΠΑ θα έπρεπε να αναγνωρίσουν ότι, η Γιουγκοσλαβία ήταν καταδικασμένη και ότι θα έπρεπε να προσπαθήσουν να "διακριτούν" τον κατακερματισμό της. Λίγοι ήταν εκείνοι που υποστήριζαν, ότι δεν υπάρχει τρόπος να διαλυθεί η Γιουγκοσλαβία παρά μόνο με τη βία - άποψη βασισμένη στην ανάλυση που επικρατούσε στην κυβέρνηση. Αυτή η ανάλυση, βέβαια, αποδεικνύονταν οσπτή. Όταν ο πρώην Υπουργός Εξωτερικών Cyrus Vance διορίστηκε μεσολαβητής του ΟΗΕ για τον πόλεμο στην Κροατία, τον Νοέμβριο του 1991, πρόθεσε την φωνή του σ' εκείνες που ήδη αντιπρόσταν στην εγκατάλειψη της Γιουγκοσλαβίας από τις ΗΠΑ, μέχρις ότου οι Ομόσπονδες Δημοκρατίες να καθόρισαν τις μεταξύ τους σχέσεις. Ο Βρετανός Υπουργός Εξωτερικών, λόρδος Carrington, που διορίστηκε την ίδια εποχή με τον Vance και ανέλαβε τη μεσολάβηση μεταξύ των Ομόσπονδων Δημοκρατιών, συμμεριζόταν εξίσου αυτή την άποψη.

Στις δηλώσεις των λίγων πρώτων μηνών του πολέμου το 1991, ανάμεσα στη Κροατία και τον Γιουγκοσλαβικό Στρατό, η κυβέρνηση των ΗΠΑ δεν είχε εξετάσει την χρήση βίας. Ανεξάρτητα από τους εσωτερικούς παράγοντες που επικρατούσαν στη χώρα μας, η κατάσταση που επικρατούσε στο Γιουγκοσλαβικό έδαφος θα έκανε εξαιρετικά δύσκολη κάποια επέμβαση των Δυτικών. Ο Tjrdman ήταν ένοχος παραβίασης των δικαιωμάτων των Σέρβων στη Κροατία. Έτσι δεν υπήρχε κανένα ξεκάθαρο ηθικό πλεονέκτημα υπέρ της Κροατικής πλευράς. Ο Γιουγκοσλαβικός Στρατός ισχυριζόταν ότι προσταίε τα δικαιώματα των Σέρβων. Μόνον αργότερα διευκρινίστηκε ότι ο Στρατός καταλάμβανε τη Κροατική εδάφη με Σερβικό πληθυσμό, με σκοπό την μόνιμη κατοχή τους. Σ' αυτόν τον πόλεμο δεν υπήρχε κανένα στοιχείο "εισβολής": οι στρατιωτικές δυνάμεις δρούσαν από στρατόπεδα και βάσεις μέσα στη Κροατία (περιλαμβανομένης και της πρωτεύουσας, δηλαδή τη Ζαγκρέμπ), όπου στάθμεσαν από την εποχή του Β' παγκοσμίου πολέμου. Επιπλέον, ο Tjrdman είχε σοβαρές αμφιβολίες για τον ρόλο του Στρατού. Σε ορισμένες στιγμές, μάλιστα, τον πόλεμο, είχε επανείσει τον Υπουργό Άμυνας της Ομοσπονδιακής κυβέρνησης, σε μένα προσωπικά. Το θέμα της χρήσης βίας εκ μέρους των Δυτικών απασχόλησε για πρώτη φορά την κυβέρνηση των ΗΠΑ, το Φθινόπωρο του 1991. Το καταληκτικό γεγονός ήταν ο βομβαρδισμός της Κροατικής πόλης Dubrovnik - μια περιτειχομένη πόλη στην Αδριατική και ένα από τα αναγνωρισμένα από την Unesco τουριστικά μέρη του κόσμου - από τον Γιουγκοσλαβικό Στρατό. Η ευκολία με την οποία οι Γιουγκοσλαβικές δυνάμεις θα μπορούσαν να κινηθούν βομβάρδισαν τη Dubrovnik από ένα λόφο πάνω από την πόλη και από κανονιοφόρους - καθώς και η παγκόσμια φήμη της πόλης προκάλεσαν συζητήσεις στην Ουάσινγκτον. Υπήρχαν τρεις απόψεις: να αποφεύγουμε τη βία, να αντιδράσουμε στην επίθεση κατά του Dubrovnik διακινδυνεύοντας ακόμα και την ενδεχόμενη αποτυχία μιας τέτοιας Δυτικής αντίδρασης και να αγνοήσουμε ότι, αν οι Ηνωμένες Πολιτείες επρόκειτο να εμπλακούν στρατιωτικά θα έπρεπε να το κάνουν με επαρκείς δυνάμεις και αποφασισμένες να νικήσουν. Για πρώτη φορά, οι στρατιωτικοί και το Υπουργείο Άμυνας των ΗΠΑ έμειναν στη συζήτηση. Πρόβαλλαν επιχειρήματα κατά της χρήσης βίας, όπως άλλωστε επέμεναν να κάνουν και μετά τον πόλεμο της Κροατίας. Αν και οι Αμερικάνοι Ανώτατοι Διοικητές του Συμμαχικών Δυνάμεων στην Ευρώπη (SACEUR), Στρατηγός John Galvi, είχε εκπονήσει σχέδια για την άμυνα του Dubrovnik, αυτά δεν εφαρμόστηκαν. Ο πρόεδρος Bush τάχθηκε κατά της βίας.

Η τρίτη εκδοχή για το Dubrovnik - δηλαδή να μην χρησιμοποιήσουμε βία παρά μόνο αφού θα είχαμε προετοιμασθεί ώστε να το κάνουμε μαζί και αποφασισμένοι να κλιμακώσουμε τη βία ώστε να εξασφαλίσουμε την νίκη μας - αποτείσε κεντρικό θέμα σχετικά με τον ρόλο των ΗΠΑ στη Βαλκάνια, ιδιαίτερα στη διάρκεια του πολέμου της Βοσνίας. Η αναφορά στην αποτυχία του Βιετνάμ, όπου είχαμε δώσει πολέμους "με το ένα χέρι δερμένο πίσω από την πλάτη", και την επιτυχία στον Πόλεμο του Κόλπου όπου οι συμμαχικοί ανώτερες δυνάμεις των ΗΠΑ είχαν εξασφαλίσει τη νίκη, ήταν σαφής. Επρόκειτο για το τυπικό επιχείρημα που χρησιμοποιούσαν εκείνοι που δεν επιθυμούσαν την στρατιωτική εμπλοκή των ΗΠΑ. Αποτέλεσε κεντρικό άξονα της θέσης των Αμερικάνων στρατιωτικών στη Βοσνία. Κατά τη διάρκεια της θέσεως του στη κυβέρνηση και μετά, ο Eagleburger το είχε εκφράσει →

→ επανελλημένα, τονίζοντας πως, αν τελικά εμπλεκόμαστε, θα έπρεπε να είμαστε έτοιμοι να φτάσουμε μέχρι το τέλος.

Μέχρι το τέλος του Φθινοπώρου του 1991, τα δύο θέματα, που στίχειαν την πολιτική προσέγγιση των ΗΠΑ στο Βοσνιάκ - η υποστήριξη στη Βοσνία, ως ανεξάρτητο κράτος και η χρήση βίας για την υπεράσπιση της - είχαν τεθεί επί τάπητος. Αν είχε πραγματοποιηθεί βία για την υπεράσπιση του Dubrovnik, είναι τουλάχιστον πιθανόν ότι οι Σέρβοι δεν θα ακολουθούσαν επιθετική πολιτική στο Βοσνιάκ. Το πρόβλημα αναγνώρισης της Βοσνίας ως ανεξάρτητου κράτους, που τέθηκε μονομερώς από την Γερμανία, ήταν ακόμη πιο ακανθώδες. Εν πάση περιπτώσει, από τις 17 Δεκεμβρίου 1991, όταν με την υποκίνηση της Γερμανίας η Ευρωπαϊκή Ένωση κατόρθωσε χρονοδιάγραμμα για την αναγνώριση της Βοσνίας, η τελευταία κυριάρχησε στην ημερήσια διάταξη της Εξωτερικής πολιτικής, τόσο της κυβέρνησης Bush όσο και της κυβέρνησης Clinton.

Η ΦΑΣΗ ΤΗΣ ΒΟΣΝΙΑΣ - BUSH : Η απόφαση της Ευρωπαϊκής Ένωσης να αναγνωρίσει την Σλοβενία και την Κροατία και να προσφερθεί να αναγνωρίσει την Βοσνία και την Μακεδονία άλλαξαν την συνολική προσέγγιση των Δυτικών στο Γιουγκοσλαβικό, καθώς επίσης και το πλαίσιο, μέσα στο οποίο διαγραφόνταν η πολιτική των ΗΠΑ. Η κυβέρνηση Bush αναμυστάσασε σε κάθε αναγνώριση, μέχρις ότου εξαντληθούν οι προσπάθειες του Carrington να επεξεργασθεί έναν κοινά vivendi (τρόπο συνύπαρξης) μεταξύ των αντιμαχόμενων πλευρών. Η θέση των Ηνωμένων Πολιτειών εκφράστηκε δημόσια και ανακινώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ιδιαίτερα από τον Bush, στην διάρκεια συνάντησης που είχε στις αρχές Νοεμβρίου με τον Γερμανό Καγκελάριο Kohl στην Ρώμη. Η Αμερικανική προσέγγιση, ωστόσο, δεν ήταν όσο θα έπρεπε δυναμική και οι Γερμανοί, ουσιά, υπολόγησαν ότι οι ΗΠΑ ούσια θα προσαρμόζονταν στη νέα κατάσταση. Σε συνέντευξη που έδωσε το 1994 ο Baker στην βρετανική εφημερίδα Guardian, κατηγορήσε την πολιτική των ΗΠΑ επειδή δεν είχε αντιταχθεί εντονότερα στους Γερμανούς. Αν' την στιγμή που έγινε φανερό ότι η κυβέρνηση του Izetbegovic στη Βοσνία ήταν αποφοτισμένη να αποδεχθεί την πρόκληση της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την αναγνώριση της, η Αμερικανική διπλωματία μπήκε σε μια φάση ακόμη μεγαλύτερου προβληματισμού. Τα επιχειρήματα για την μη αναγνώριση της Σλοβενίας και της Κροατίας είχαν εξασθενήσει. Ουσιαστικά, η Σλοβενία ήταν ήδη ανεξάρτητη και, μέχρι τον Ιανουάριο του 1982, είχαν αρθεί τα κύρια εμπόδια για την αναγνώριση της Κροατίας, δηλαδή η μη-κήρυξη κατάπαυσης του πυρός και η έλλειψη κάποιας απόφασης για την αποστολή ειρηνευτικών δυνάμεων του ΟΗΕ. Δύο παράγοντες πυροδοτούν έντονες συζητήσεις για το Βοσνιάκ : Πρώτον, μέχρι τις αρχές Μαρτίου 1992, η Βοσνία είχε εκπληρώσει τις προϋποθέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την αναγνώριση της, κυρίως με ένα δημοψήφισμα, κατά το οποίο το 64% των ψηφοφόρων είχε τάξει υπέρ της ανεξαρτησίας (την οποία είχαν καταψηφίσει όλοι σχεδόν οι Σέρβοι). Δεύτερον, είχαν βρεθεί αποδεικτικά στοιχεία, βάσει των οποίων μπορούσαμε να συμπεράσουμε ότι ο Milosevic και ο Σερβοβόσνιος ηγέτης Radovan Karadzic, σχεδίαζαν την κατάληψη των 2/3 περίπου του Βοσνιάκου εδάφους. Η άρνηση της Αμερικανικής πρεσβείας στο Βελιγράδι, που είχε κερδίσει την υποστήριξη της Ουάσιγκτον, ήταν ότι η διεύθυνση του Βοσνιάκου προβλήματος μέσω της αναγνώρισης της Βοσνίας ως κυρίαρχου κράτους, θα μπορούσε να αποτρέψει την επικείμενη Σερβική επίθεση.

Αυτά τα επιχειρήματα έβγαλαν την Αμερικανική Διπλωματία από τον λήθαργο, στον οποίο είχε περιπέσει μετά την επίσκεψη του Baker στο Βελιγράδι. Τον Μάρτιο του 1992 οι ΗΠΑ ανέλαβαν, στα πλαίσια του ΝΑΤΟ, προσπάθεια για την αναγνώριση και των τεσσάρων Δημοκρατιών (αργότερα η Μακεδονία απορρίφθηκε λόγω των πιέσεων της Ελλάδας). Η αναγνώριση των νέων Δημοκρατιών από την Δύση έγινε στις 6 και 7 Απριλίου. Ήταν, όμως, πολύ αργά. Μερικές μέρες νωρίτερα είχαν αρχίσει οι επιθέσεις των Σέρβων και οι ετερόκλητες Βοσνιάκες δυνάμεις είχαν ούσια τραπέσει σε φυγή μπροστά στις καλύτερα εκπαιδευμένες και εξοπλισμένες σερβικές δυνάμεις. Το θέμα του ποιάς άρχισε τον πόλεμο δεν συζητήθηκε καθόλου στην Ουάσιγκτον : τον είχαν αρχίσει οι Σέρβοι. Το θέμα ήταν τι έπρεπε να γίνει γι' αυτό. Όλη την άνοιξη, η Ουάσιγκτον που έδινε ευτολές να προειδοποιή τον Milosevic ότι, στην περίπτωση που θα ξεσπούσε πόλεμος, θα επιρρίπτασε την μεγαλύτερη ευθύνη σ' αυτόν. Η Σερβία θα απομονωνόταν σαν παρία. Και πάλι, ωστόσο, δεν είχε απειληθεί ρητά η χρήση βίας.

Μετά την έναρξη των εκθροισαζιών, στην Ουάσιγκτον άρχισε να εξετάζεται το ενδεχόμενο επιβολής οικονομικών κυρώσεων κατά της Σερβίας. Τα επιχειρήματα της κυβέρνησης κατά τις νομοθετικές μεταρρυθμίσεις των Nickles-Bentley είχαν πια καμφθεί. Η Γιουγκοσλαβία είχε ήδη διαλυθεί. Από την άλλη πλευρά, η κυβέρνηση επιβεβαίωνε την υποστήριξη της στις ειρηνευτικές προσπάθειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τις οποίες ο Carrington είχε αναθέσει στους Πορτογάλους, που, εκείνη την εποχή, είχαν την προεδρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στις 12 Μαρτίου, οι Ηνωμένες Πολιτείες ανακινώσαν - ως τμήμα μιας συντονισμένης προσπάθειας του ΝΑΤΟ - την πρόθεση τους να ανακαλέσουν τον απρεβήτη τους από το Βελιγράδι. Η πρεσβεία παρέμεινε ανέπαφη, επικεφαλής της, όμως, είχε υποθετηθεί ένας επίετραμμένος. Στις 30 Μάη, με Αμερικανική πρωτοβουλία, ο ΟΗΕ επέβαλε στη Σερβία οικονομικό εμπάργκο. Ήταν παρόμοιος με τον ήδη ισχύοντα αποκλεισμό, που είχε επιβληθεί στο Ιράκ του Σαντάμ Χουσεΐν. Το εμπάργκο ήταν το κύριο στοιχείο της προσπάθειας των ΗΠΑ να απομονώσουν τον Milosevic. Ελάχιστα αντιτάχθηκαν ή έζη συζητήσαν αυτό το μέτρο, στην Ουάσιγκτον. Φανταζόταν πως ήταν το ελάχιστο που θα έπρεπε να γίνει, για να σταματήσει την σερβική επίθεση. Το "περισσότερο", που θα μπορούσε να γίνει, δηλαδή η χρήση βίας, ήταν ακόμη πιο δύσκολο να προταθεί. Η κυβέρνηση Bush ήταν μετακίνητη στη θέση της στο θέμα της βίας. Στη Βοσνία, δεν επρόκειτο να χρησιμοποιηθούν αμερικανικές χερσικές δυνάμεις.

Άλλα σχετικά θέματα, π.χ. η χρήση βίας για την επίτευξη ανθρωπιστικών στόχων ή αεροπορικές δυνάμεις για την απομάκρυνση του Σερβικού πυροβολικού από τις θέσεις του γύρω από το Σράνιτσο, μπορούσαν να αποיעλέσουν αντικείμενο συζήτησης και, πράγματι, συζητήθηκαν. Υπήρχε, εν τούτοις, μια κυρίαρχη ιδέα, που ανατακούσε τις απόψεις του ίδιου του προέδρου, να διακρηπθεί ότι η χρήση βίας αποκλειόταν, με κάθε τις μορφή. Κανείς από τους κυριώτερους υπεύθυνους της πολιτικής των ΗΠΑ ανέναντι στη Βοσνία δεν τάχθηκε υπέρ της βίας - ούτε ο πρόεδρος, ούτε ο Scowcroft, ούτε ο Baker, ούτε ο Eagleburger και, ακόμη περισσότερο, ούτε ο πρόεδρος του μικτού επιτελείου Colin Powell και ο Υπουργός Άμυνας Dick Cheney.

Γιατί αυτή η αντίθεση στη χρήση βίας : Φαίνεται πως πηγάσε από τρία σημεία που δεν είχαν ωστόσο διασαφηνιστεί και κανείς δεν τα είχε διατυπώσει. Το πρώτο ήταν το Βιεννα, το "μάθημα", που είχε ανιληθεί από το Βιεννα, ήταν ότι, ακόμη και η αποστολή ελάχιστων αμερικανικών δυνάμεων, θα οδηγούσε αναπόφευκτα σε μεγαλύτερη εμπλοκή. →

→ η οποία θα δημιουργούσε έναν φαύλο κύκλο. Η δεύτερη αντίρρηση στη χρήση βίας ήταν αντίληψη, που είχε επικρατήσει στη διάρκεια της επιτυχούς διεξαγωγής του Πολέμου του Κόλπου - δεν θα έπρεπε να υπάρχει στρατιωτική επέμβαση των ΗΠΑ αν δεν ξεκαθαρίζονταν προηγουμένως οι αντικειμενικοί στόχοι, αν τα μέσα που θα χρησιμοποιούνταν δεν ήταν σίγουρο ότι θα οδηγούσαν σε νίκη, αν δεν χαρτοσιάν μια "στρατηγική εξέδου" (όσο ωριμότερα, τόσο καλύτερα) και αν δεν εξασφαλιζόταν πως οι αμερικανικές απόψεις δεν θα ήταν παρά ελάχιστες. Ο τρίτος παράγων δεν αναφερόταν καν. Ήταν οι επερχόμενες προεδρικές εκλογές του Νοεμβρίου του 1992, οι οποίες σωδοποιήσι, από το καλοκαίρι του 1992, είχαν επηρεάσει κατά πολύ τον τρόπο σκέψης των κυβερνητικών στελεχών. Εκτός από τα τρία παραπάνω σημεία, υπήρχε και ένας οξείον παθολογικός φόβος ευδοκίμων αμερικανικών απωλειών, πράγμα που σημασιοδοτούσε αλλήλη νουοιστορία, μετά την περίοδο αοιοδοξίας που είχε προέλθει από τις λίγες απόψεις των Αμερικάνων, σε σχέση με τις αναμενόμενες, στο Πόλεμο του Κόλπου.

Το Κογκρέσο, αν και επέκρινε δριμύτητα τον στραβική επίθεση, δεν τάχθηκε υπέρ της χρήσης βίας, κατά την έναρξη του Βοσνιακού πολέμου, όπως δεν το έκανε και στην συνέχεια. Ένα από τα ελάχιστα "γεράκια" του Κογκρέσου, ο Tom Lantos (Δημοκρατικός - Καλιφόρνια) είχε στον συγγραφέα του παρόντος άρθρου, τον Ιούνιο του 1995, ότι ήταν βεβαίως πως ο Bush θα μπορούσε να είχε σταματήσει την Σερβική προέλαση, αν το Κογκρέσο ήταν πρόθυμο να βρεθεί πως ο Bush είχε κάνει και στην διάρκεια του Πολέμου του Κόλπου. Τελικά, το Κογκρέσο υποστήριξε τον νέο πρόεδρο Clinton στην απόφαση του να χρησιμοποιήσει βία, το καλοκαίρι του 1995.

Οι περιοχές, στις οποίες η χρήση βίας είχε εξετασθεί από την κυβέρνηση Bush, ήταν τρεις :

- 1) Αεροπορικές επιθέσεις κατά του Σερβικού πυροβολικού από το Σαράγεβο και σε άλλα σημεία της Βοσνίας. Αυτό το είχε προτείνει εγώ τον Ιούλιο του 1992 καθώς και μερικοί άλλοι υπάλληλοι μέσης βαθμίδας της Διπλωματικής υπηρεσίας. Όταν, ωστόσο, η πρόταση μου έφτασε στο Υπουργείο Εξωτερικών και στο Εθνικό Συμβούλιο Ασφαλείας - επί προεδρίας Bush, στη διάρκεια της οποίας συνήθιζαν να ακούν τις αντίθετες απόψεις - δεν έβριζαν να την αποδέχονται. - Αεροπορική επίθεση για την διάσωση θυμάτων Σερβικών στρατοπέδων συγκέντρωσης στη Βοσνία : Όταν αποκαλύφθηκε στον ίδιο, τον Αύγουστο του 1992, η ύπαρξη στρατοπέδων συγκέντρωσης, συνοδευόμενη από αποδεικτικό υλικό για αγριότητες που διαπράττονταν ενάντια στους έγκλειστους, η κυβέρνηση βρήκε στον στόχαστρο πολλών επικριστών από διάφορες πλευρές. Λόγω αυτού του θέματος, μάλιστα, παρατήθηκε μεσίο στέλεχος του Υπουργείου Εξωτερικών. Πιθανότητα λόγω των αντιδράσεων που προκλήθηκαν στην κοινή γνώμη από αυτές τις αποκαλύψεις και ο Baker και ο Scowcroft φάνηκαν να ενδιαφέρονται για μια επίθεση διάσωσης. Κάποι τέτοιο, εν τούτοις, δεν φάνηκε να συγκαίει τον πρόεδρο και τελικά δεν έγινε απολύτως τίποτε.

- Αεροπορική επίθεση ανθρωπιστικής βοήθειας : Αφού η κυβέρνηση έπριχνε μεγάλο βάρος στην αποτελεσματική παροχή βοήθειας, η πρόταση χρήσης βίας για την προώθηση της βοήθειας αυτής αποκτήσε ιδιαίτερα σημασία. Όπως περιγράφεται παρακάτω, σημειώθηκαν ορισμένα βήματα προς την κατεύθυνση κάλυψης αυτής της ανάγκης. Ήταν, ωστόσο, αποσπασματικά και διασπαστικά. Στην διάρκεια του πολέμου της Βοσνίας, πεδίο μάχης των γραφειοκρατών, σχετικά με τον καθορισμό της ακολουθίας πολιτικής, ήταν το "διυπηρεσιακό σύστημα" (δηλαδή τα διάφορα όργανα οντονομοιο της δράσης των διαφόρων κρατικών φορέων), ιδιαίτερα η αποκαλούμενη "επιτροπή αντιπροσώπων", πρόεδρος της οποίας ήταν ο αναπληρωτής σύμβουλος Εθνικής Ασφάλειας, Jonathan Howe, και περιελάμβανε αντιπροσώπους, μεταξύ άλλων, του Υπουργείου Εξωτερικών, του Υπουργείου Άμυνας και του Μικτού Επιτελείου. Υιοθέτησαν, λοιπόν, από κοινού μια ξεκάθαρη στάση : δεν θα διακινδύνωναν τη ζωή κανενός Αμερικάνου στρατιωτικού. Το Πεντάγωνο επέθεσε να εμποδίσει την δημιουργία μιας ζώνης απαγόρευσης των πτήσεων, την πρωτοβουλία αεροματαφορές εφοδίων στο Σαράγεβο, την προστασία των δρόμων που οδηγούσαν στο Σαράγεβο και στο Μοστάρ και (στην διάρκεια της κυβέρνησης Clinton) την αεροπορική ρίψη εφοδίων σε πόλεις, στις οποίες ήταν αδύνατο η προσέλαση στα ξηράς.

Η τακτική του Πεντάγωνου ήταν να μην λέει ποτέ όχι. Εξέφραζε απλώς αντιρρήσεις, που έκαναν τις διάφορες προτάσεις να εμφανίζονται αναποτελεσματικές. Οι στρατιωτικοί ισχυρίζονταν ότι θα χρειαζόταν κερασαί δύναμη 50.000 ανδρών για να προστατεύσουν τον δρόμο, από το Σπλιτ στο Σαράγεβο. Κι ενώ έκρυβε την αντίθεση του σε μια επίθεση αεροπορικής αποστολής βοήθειας στο Σαράγεβο, ζητούσε να μειωθεί η ποσότητα των αγαθών που θα στέλνονταν αεροπορικά. Προβάλλοντας το ορεινό έδαφος και τις ασταθείς καιρικές συνθήκες της Βοσνίας, θεωρούσε την πρόταση της ρίψης εφοδίων, από τον αέρα, γελοία. Ισχυριζόμνο ότι μια τέτοια επίθεση θα ήταν εντελώς αδύνατη. Αντισσώσαν στην αποστολή αμερικανών στρατιωτών στην Βοσνία, ως παρατηρητών μιας ζώνης απαγόρευσης των πτήσεων και, αντίθετα, ουσιοούσε την αποστολή Αμερικάνων διπλωματών ή συνταξιοούκων στρατιωτών. Στο βάθος αυτής της έντονης αντίδρασης των στρατιωτικών εναντίον μιας εμπλοκής των ΗΠΑ, βρισκόταν ένας κατανοητός, πρέπει να τον ομολογήσουμε, φόβος τυχόν απωλειών, ο οποίος μερικές φορές έφτανε σε υπερβολές, αν λάβει κανείς υπ' όψιν τον κάποια (σημαντικά αν όχι ζωικά) συμφέροντα των ΗΠΑ στη Βοσνία και το γεγονός ότι οι ένοπλες δυνάμεις τους αποτελούνται από εθελοντές, που κατ'απόσπασμα γυροβιτίζονται ότι είναι πιθανόν να διατρέξουν κινδύνους. Τελικά, οι ΗΠΑ συμφέροναν σε μεγάλο βαθμό στην δημιουργία ζώνης απαγόρευσης πτήσεων, στην αερογέφυρα προς το Σαράγεβο καθώς και στην ρίψη εφοδίων από αέρος, με σημαντες απώλειες. Μια ευρύτερη εξήγηση της απορρομίας των Αμερικάνων στρατιωτών, στην κατάσταση δεν ήταν ξεκάθαρη. Υπήρχαν αρκετές ευθύνες στην απεχθεία τους για τις συγκρούσεις, στις οποίες η κατάσταση δεν ήταν ξεκάθαρη. Υπήρχαν αρκετές ευθύνες τόσο για τους Σέρβους όσο και για τους Βόσνιους και τους Κροάτες, ώτε δικαιολογούνται προβαλλόμενα το επίθεμα - που γινόταν με ενθουσιασμό δεκτικό από το Πεντάγωνο και μέρος της CIA - ότι αυτός ο πόλεμος οφείλονταν σε "παλιές έχθρες", στις οποίες οι ΗΠΑ δεν θα έπρεπε να αναμειχθούν. Είναι αλήθεια πως οι στρατιωτικοί δεν έλαβαν ποτέ κάποιο σαφές απαντήσι στα επαναληπμένα ερωτήματά τους, σχετικά με τους ακριβείς στρατιωτικούς στόχους και τους πολιτικούς σκοπούς που θα εξυπηρετούσε η επίθεσή τους. Ωστόσο, αληθεύει και το ότι η Βοσνία αποδίκιανε πως οι ΗΠΑ ήταν ανίκανες να διαχειριστούν έναν πολύπλοκο πόλεμο, που απαιτούσε περιορισμένη χρήση βίας για την επίτευξη περιορισμένων στόχων. Το παράθεμα του Πολέμου του Κόλπου ήταν πολύ πιο ευρόδεκτο : αποδίκιανε ότι, αν παρήτασσε απέναντι στον εχθρό μια συντριπτικά ισχυρότερη δύναμη, πιθανότατα δεν θα χρειαζόταν να την χρησιμοποιήσουν. Αν το έκανες, η ισχύς σου θα ήταν τόσο μεγάλη, ώστε θα νικούσες χωρίς σημαντικές απώλειες. Το κακό ήταν πως, με τους εθνικούς ανταγωνισμούς που μόνιμάνι στον μεταψυχροπολεμικό κόσμο, οι προκλήσεις του μέλλοντος θα μοιάζον περισσότερο με την Βοσνία →

→ παρά με τον Κόλπο.

Αν και στο θέμα της Βοσνίας φάνηκε υποχωρητικός, κατά τα τέλη της διακυβερνησής του ο πρόεδρος Bush έκανε μια αφιδαισθητική κίνηση σ' ό,τι αφορούσε το Κοσσυφοπέδιο. Απέστειλε στον Milosevic ένα μήνυμα, με το οποίο απειλούσε βίαια αντίποινα στην περίπτωση που ο Σέρβος γένης προσαρθεί σε επιβληθεί στο Κοσσυφοπέδιο με την βία. Στο μήνυμα περιείχονταν ο υψαιγισμός ότι, σε μία τέτοια περίπτωση, δεν θα γλύτωναν οι πληγάι και στόχοι μέσα στο ίδιο το Σερβικό έδαφος. Η παράδοξη φύση αυτής της απειλής προέρχονταν από το γεγονός ότι ο Milosevic έλεγχε ήδη το Κοσσυφοπέδιο. Είχε αναπτύξει στην περιοχή ισχυρές στρατιωτικές και αστυνομικές δυνάμεις. Η ταπείλα, που είχε ανοίξει γύρω από τον Αλβανικό πληθυσμό, θα μπορούσε να κλείσει μέσα σε μέρες, αν όχι σε ώρες, αν και ήταν πολύ πιθανό ότι οι Αλβανοί θα προχωρούσαν σε ανταρτοπόλεμο ή/και τρομοκρατικές ενέργειες. Παραμένει μυστήριο το γιατί οι Αμερικανοί στρατιωτικοί αντιτάσσονταν τόσο σθεναρά στον βομβαρδισμό αντίποινα εναντίον του Σερβικού πυροβολικού στην Βοσνία, όπου ο Σερβικός έλεγχος εξακολουθούσε να αμφισβητείται, ενώ, αντίθετα, αποδεχόταν έναν παρόμοιο βομβαρδισμό του Σερβικού εδάφους, στο οποίο ο έλεγχος του Milosevic ήταν σχεδόν απόλυτος. Δεν έχει γίνει σαφές το εάν και κατά πόσον ο Milosevic έλαβε στα σοβαρά υπόψη του το μήνυμα.

Η ΦΑΣΗ ΤΗΣ ΒΟΣΝΙΑΣ - CLINTON : Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι ο Bill Clinton ασχολήθηκε με την Βοσνία μέσα σε δύσκολες συνθήκες. Η καλύτερη στιγμή για να παρέμβουν οι ΗΠΑ στον Βοσνιακό πόλεμο ήταν την διάρκεια της διακυβερνησής του Bush. Μέχρι να αλλάξει και ο Clinton το καθήκοντά του, οι Σέρβοι είχαν σταθεροποιήσει τον έλεγχό τους στο 70%, περίπου, της χώρας και πολιορκούσαν το Σαράγεβο. Ο Clinton είχε επικρίνει έντονα τον Bush, κατά την διάρκεια της προεκλογικής εκστρατείας του, γιατί είχε στρέψει την πλάτη του στα ανθρώπινα δικαιώματα και στις δημοκρατικές αξίες. Την τρίτη εβδομάδα της προεδρίας του, Ο Clinton είπε ότι η αποφυγή ανάληψης δράσης στη Βοσνία "θα ισοδυναμούσε με παραιτών των Αμερικανών από τον ηγετικό τους ρόλο". Ο υπουργός Εξωτερικών Warren Christopher, στην πρώτη συνομιλία δήλωση της νέας κυβέρνησής για την Βοσνία, στις 10 Φεβρουαρίου 1993, περιέγραψε σε γενικές γραμμές τα συμφέροντα των ΗΠΑ. Είπε ότι οι ΗΠΑ "ενδιαφέρονταν στρατηγικά", ότι η αρχή των διεθνώς αναγνωρισμένων συνόρων αποτελούσε θέμα προς εξέταση, ότι οι ΗΠΑ επιθυμούσαν την αποφυγή της εξάπλωσης των εκθροπισμών και του κινδύνου των προσφύγων και ότι η Βοσνία αποτελούσε ένα παίρμα για το πας ο κόσμος "θα αντιμετωπίσει τις ανασυκίες των εθνικών και θρησκευτικών μειωτώντων μέσα στο μεταψυχροπολεμικό τοπίο". Αργότερα, τον Φεβρουάριο, η κυβέρνηση υιοθέτησε την πολιτική του εφοδιασμού από αέρος των πολιορκούμενων πόλεων της Βοσνίας. Ο πρόεδρος Clinton είχε δράσει, παρά την αρχική αντίθεση του Πεντάγωνο. Η κυβέρνηση εκάλλου είχε αρνηθεί να εγκρίνει ενσωμαμένα το σχέδιο Vance- Owen, υποθέτωντας (εσφαλμένα) ότι η Βοσνιακή πλευρά το θεωρούσε απαράδεκτο, οδηγώντας έτσι τους Βόσνιους στην προσδοκία ακόμη μεγαλύτερης υποστήριξης.

Όπως αποδείχτηκε, αυτή η αρχική σκληρή γραμμή της κυβέρνησής Clinton ήταν έφημερη. Σημεία καρπής αποτέλεσε η ατυχής επίσκεψη του υπουργού Εξωτερικών Christopher στην Ευρώπη, το Μάιο του 1993, με σκοπό να προτείνει στους Συμμάχους την άρση του εμπάργκο στην πώληση όπλων στην Βοσνία και ταυτόχρονα την χρήση αεροπορικών δυνάμεων που θα καθήλωναν τους Σέρβους (πρόταση που έγινε γνωστή ως "Lift and strike"). Το κατά πόσον ο Christopher επέμεινε στην προσαφή του συζητείται. Εν πάση περιπτώσει, ωστόσο, οι Σύμμαχοι δεν πείθονταν. Σύμφωνα με την Elizabeth Drew, στην τηλεοπτική εκπομπή "On the edge" (Στην κόψη του ζυγαφίου) ο πρόεδρος έχασε την πίστη του σε αυτή την απόληψη του "Lift and strike", ενώ ο Christopher βρισκόταν ακόμα στην Ευρώπη. Μόλις επέστρεψε ο Υπουργός Εξωτερικών, η κυβέρνηση επέστρεψε στην παλιά πολιτική γραμμή της ρητορικής σκληρότητας που συνοδεύονταν από την απορρομμία χρήσης βίας. Τι ήταν αυτό που έκανε τον Clinton να υποχωρήσει από τις δυναμικές θέσεις, που είχε υιοθετήσει κατά την προεκλογική εκστρατεία και κατά τους πρώτους μήνες της προεδρίας του : Ένας παράγοντας ήταν οι σχέσεις του Clinton με τους στρατιωτικούς των ΗΠΑ, επικεφαλής των οποίων εξακολουθούσε να βρίσκεται ο Colin Powell. Ο Clinton, που δεν είχε υπαίτησει στο Βιετνάμ, ήταν ο πρώτος Αμερικανός πρόεδρος μετά τον Β' παγκόσμιο πόλεμο που δεν είχε στρατιωτικό μπρόσο. Η άδη εθθραυστη σχέση του με το Πεντάγωνο χειροτέρεψε αργότερα, με την ατυχή προσπάθεια του να ρυθμίσει τα θέματα των ομοφυλοφίλων στις ενοπλες δυνάμεις, στις αρχές της διακυβερνησής του. Ο Clinton, απλώς, δεν ήταν αρκετά ισχυρός ώστε να υπερνικήσει την αντίθεσή του Πεντάγωνο στην αποστολή στρατιωτικών δυνάμεων στη Βοσνία. Υπάρχει και άλλος ένας παράγοντας : η προσωπική απέχθεια ή τομλάχιστον δυσαρέσκεια του Clinton για τις στρατιωτικές λύσεις. Στη διάρκεια των δύο πρώτων χρόνων της κυβέρνησής του, η πολιτική γραμμή παρέμεινε σταθερή : αναζήτηση διπλωματικών λύσεων, έστω και αν αυτές ήταν αδύνατες και άοχτες.

Στην συνέχεια και μέχρι το τέλος του 1993, το θέμα της χρήσης βίας συζητήθηκε περιστασιακά, κάθε φορά ωστόσο απορριπτόταν. Το Υπουργείο Άμυνας ήταν αντίθετο στη χρήση κεραιών δυνάμεων για την ανακούφιση του πολιορκούμενου Σαράγιεβο, όπως φάνηκε στη διάρκεια της συζητήσων του Ιουλίου. Η ιδέα των αεροπορικών επιθέσεων, που εξετάσθηκαν τον Αύγουστο, οδήγησε τον πρόεδρο σε κάποιες νέες σκέψεις, ενώ κάποιες υποχωρητικές κινήσεις των Σέρβων επέτρεψαν στις ΗΠΑ να ακολουθήσουν μίαν εθίση υποχωρητική γραμμή. Το αποτέλεσμά των διακυμάνσεων αυτών, στη διάρκεια του καλοκαιριού, ήταν η ανακρίση από τον ΟΗΕ ενός "ασφαλών περιοχών" (δηλαδή πόλεων που πολιορκούνταν από τους Σέρβους), χωρίς ωστόσο να υπάρχει κανένας στρατηγικός σχεδιασμός για την προστασία τους.

Οι συμβολές του Clinton - ένας συνδυασμός γερατικών και περιστεριών - δεν κατάφεραν ποτέ να συμφωνήσουν σε μια κοινή σταθερή πολιτική γραμμή. Ο αντιπρόεδρος Al Gore και η μόνιμη αντιπροσώπος στον ΟΗΕ Madeleine Albright, τα πιο επίμονα γερατικά, υποστηρίζονταν συνάθως από τον σύμβουλο Εθνικής Ασφαλείας Anthony Lake. Οι στρατιωτικοί εμφανίζονταν να παίρουν ενεργά το μέρος των περιστεριών, ιδιαίτερα όσον καιρο επικεφαλής τους βρισκόταν ο Powell. Ο Powell κατάφερε εύκολα να απορρίψει τις στρατιωτικά οπτιμιστικές απόψεις του αρχηγού του επιτελείου αεροπορίας, υπέρρχου Merrill Meekap. Ο Υπουργός Άμυνας, Les Aspin, ευνοούσε μια κατάπαυση του πυρός - ανθρωπιστική χειρονομία, που την αποδέχονταν περισσότερο οι Σέρβοι παρά οι Μουσουλμάνοι. Ο Υπουργός Εξωτερικών Christopher δεν είχε μια σταθερή γραμμή, μετά την αποτυχία της επίσκεψής του. Όμως, τον Μάιο του 1993, ήταν μάλλον αντίθετος στην αποστολή Αμερικανικών στρατευμάτων.

Με τόσο αλληροπόσθους συμβούλους, είναι φανερό ότι εκείνο που χρειαζόταν ήταν ισχυρές θέσεις του προέδρου. Αυτές οι θέσεις όμως δεν προτεινόταν. Ο ίδιος ο Clinton φαίνεται διστακτικός ως προς το τι έπρεπε να κάνει. →

→ Οι λόγοι του ίδιου και τον βοηθών του αντανακλούσαν τη απουσία κάποιας στρατηγικής. Το πώς περιέγραφαν τον πόλεμο της Βοσνίας έδειχνε και το πώς πίστευαν ότι θα έπρεπε να τον αντιμετωπίσουν οι ΗΠΑ. Οι σκληροί χαρακτηρισμοί, που περιέκονταν στις δηλώσεις του Υπουργού Εξωτερικών, Christopher, προς τον τότε τον Μάι του 1993, άνοιγαν το δρόμο στις δηλώσεις ότι η Βοσνία αποτελεί τους "Ευρωπαϊκό θέμα" ή ότι ήταν εκδήλωση κάποιων "παλιών εθνικών εκδηλώσεων" - περιγράφει πως υπονοούσαν ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες δεν μπορούσαν ή δεν έπρεπε να κάνουν τίποτα. Επιπλέον, η κυβέρνηση είχε αποστείλει να χρησιμοποιήσει την πρόταση για "Light and Strike", σαν δικαιολογία για την αδράνεια της, εφόσον οι Ευρωπαίοι την είχαν απορρίψει. Οι ΗΠΑ εμφανίζονταν αμήχανες. Τελικά, διατυπώθηκε το επιχείρημα ότι, εφόσον οι ΗΠΑ δεν είχαν στείλει ειρηνευτική δύναμη στη Βοσνία (πράγμα που από μόνο του φανέρωνε αδυναμία), δεν ήταν σε θέση να ζητούν από τους Ευρωπαίους να σκληρύνουν τη στάση τους.

Όποτε κατάφερε να μην τα μιλάει, στην προσπάθεια της να αποφύγει την στρατιωτική επέμβαση, η κυβέρνηση Clinton έμεινε στη σταθερά θέση της ότι ο πόλεμος αυτός ήταν επιθετικός: οι Σέρβοι ήταν οι επιτιθέμενοι και οι Βόσνιοι τα θύματα. Αυτή ήταν άλλωστε και η άποψη που κυριαρχούσε στο Κογκρέσο, στον Αμερικανικό τύπο και στην κοινή γνώμη. Το αποδεικτικό υλικό που συσσωρευόταν ενίσχυε αυτή την άποψη. Οι πρώτες ενέργειες εναντίον της ενότισης της Βοσνίας είχαν αναληφθεί από τον Karadzic, που είχε ανακρίψει αυτόνομες Σερβικές περιοχές της νότιας Βοσνίας και κέρδιζε έδαφος, με την αποχώρηση των Σέρβων απ' την Βοσνιακή κεντρική άποψη. Η πρώτη φορά, μετά τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, που εφαρμόζονταν το αναρχικό στην Ευρώπη - αποδίδονταν στον Karadzic και οι διολοφώδεις μαχητών και ομάδες εμφανίζονταν να βαρύνουν περισσότερο την Σερβική πλευρά απ' ο,τι την Μουσουλμανική ή την Κροατική. Παράλληλα, ο Γιουγκοσλαβικός Στρατός είχε ενδυναμώσει στην Βοσνία, όπου αυτό αποτέλεσαν τον πυρήνα των Σερβοβόσνιακων Κροατικού πολέμου. Αλλάζοντας τη διακριτική τους, οι στρατιωτικές αυτοί αποτέλεσαν τον πυρήνα του νέου Βοσνιακού κράτους. Στρατός, μιας δύναμης 80.000 ανδρών, που ήταν πολύ πιο ισχυρότεροι από τον Στρατό του νέου Βοσνιακού κράτους. Η συνενοχή του Milosevic ήταν εμφανής, όχι μόνο με τα όπλα και τα πολυεφόδια που έδινε ο Γιουγκοσλαβικός Στρατός στους Σερβοβόσνιους κατά την διάρκεια του πολέμου, αλλά και με τις ομάδες ατάκτων που δρούσαν στη Βοσνία, προερχόμενες από την Σερβία, κατά τους πρώτους μήνες του πολέμου (πρόκειται για αυτούς που διάπραξαν μερικές από τις χειρότερες αγριότητες). Όπως συνέβαινε και με τον Bush, έτσι και με τον Clinton, το θέμα δεν ήταν ποτέ είναι ο ένοχος, αλλά το τι μπορούσαν να κάνουν οι ΗΠΑ γι' αυτό.

Υπήρχαν, φυσικά, κάποια πραγματικά εμπόδια στη κράση Αμερικανικής βίας. Σ' αυτά περιλαμβάνονταν: ο κίνδυνος για τους ειρηνευτές του ΟΗΕ, η αντίθεση του ΟΗΕ, η έλλειψη συναίνεσης στους κόλπους του ΝΑΤΟ, η Ρωσική υποστήριξη προς τους Σέρβους και ένα Κογκρέσο ασχολούμενο με την μικροπολιτική, χωρίς κάποια συγκεκριμένη στρατηγική. Έτσι και έτσι, ένας από τους παρατηρητές των δράσεων της θητείας του την παραμονή του Κογκρέσου σε μια Αμερικανική στρατιωτική απόσταση στους Σέρβους, θα την είχε αποσπαστεί. Το ίδιο το Κογκρέσο ήταν διαίρεμένο. Το θέμα που κυριαρχούσε ήταν το αν θα έπρεπε να αρθεί η μορφή του εμπόρου στη πώληση όπλων προς τη Βοσνία, πράγμα που υποστήριζε ένθερμα ο Γερουσιαστής Dole. Την βία εκλογής του 1994, τα ηγετικά στελέχη των Επιτροπών Εξωτερικών Υποθέσεων της Γερουσίας και της Βουλής των Αντιπροσώπων αντιτάσσονταν στην άρση του εμπόρου, προβάλλοντας σαν δικαιολογία τους κινδύνους που θα δημιουργούσε κάτι τέτοιο για την ειρηνευτική αποστολή. Κάτι τέτοιο θα προκάλυψε ρήγμα στο ΝΑΤΟ, θα αδυνάτιζε την εφαρμογή άλλων εμπόρων (δηλαδή του εμπόρου στο Ιράκ), ενώ μια τέτοια κίνηση δεν θα έπαιζε κανένα για τα στρατιωτικά της πλεονεκτήματα. Αυτοί, που τάσσονταν υπέρ της άρσης του εμπόρου, ήθελαν να βοηθήσουν την Βοσνιακή κυβέρνηση, οδηγώντας σε μια ισορροπία ενδυνάμωση στο πεδίο της μάχης. Στις περισσότερες περιπτώσεις, κάτι τέτοιο δεν δικαιολογούσε την ανάγκη άμεσης στρατιωτικής εμπλοκής των ΗΠΑ. Στην ουσία, η άρση του εμπόρου δεν θα έλυνε κανένα πρόβλημα, όσο και αν οι υποστηρικτές της πίστευαν πως, έτσι, και οι Μουσουλμάνοι θα ενισχύονταν στρατιωτικά και οι ΗΠΑ θα μπορούσαν να μειώσουν έξω από τον χορό. Στην πραγματικότητα, αυτοί οι δύο στόχοι αντανακλούσαν τις απόψεις και της κυβέρνησης Clinton και του Κογκρέσου. Η συρραχιαστική κατάσταση, να θέλεις, αλλά να μην είσαι διατεθειμένος να πληρώσεις γι' αυτό, μας βοηθά να εξηγήσουμε την απουσία κάποιας συγκεκριμένης στρατηγικής της εκτελεστικής και της νομοθετικής εξουσίας στη Βοσνία.

Οι εικόνες που έδειξαν οι τηλεοράσεις απ' τα 68 θύματα του βομβαρδισμού της αγοράς του Σαράγεβο, τον Φεβρουάριο του 1994, παρότρυναν την κυβέρνηση - που πάντα αντιδρούσε στα ερεθίσματα των Μ.Μ.Ε. - να βοηθήσει στην εκτόξευση ΝΑΤΟικών απειλών προς τους Σέρβους, ώστε να αναγκαστούν να αποσύρουν το πυροβολικό τους απ' τα περιχώρα της πόλης. Οι Ρώσοι συνέβαλαν σημαντικά στην εξοστία αυτής της απειλής, προειδοποιώντας τους Σέρβους φίλους τους ότι, αυτή τη φορά, το ΝΑΤΟ μπορεί να σοβαρώσει. Χάρη στην εξοστία της, η απειλή έπιασε: για περισσότερο από έναν χρόνο το πυροβολικό δεν χρησιμοποιήθηκε. Παρ' όλ' αυτά, κανείς δεν αντίσπευε το δίβωμο αυτής της ενέργειας, ότι, δηλαδή, μια απλή απειλή βίας δεν θα ήταν αποτελεσματική. Έτσι, τα κυνήγια από αέρα παρέμειναν sporadικά και στρατιωτικές ασήμαντα. Το Μάιο του 1995 ένα τέτοιο κτύπημα είχε σαν αποτέλεσμα τις μαζικές συλλήψεις ομήρων εκ μέρους των Σέρβων.

Ο δρόμος των διαπραγματεύσεων ήταν μια άλλη αντίληψη, γύρω από την οποία θα μπορούσαν να συσπειρωθούν οι πάντες, τόσο στην Κυβέρνηση όσο και στο Κογκρέσο. Οι διαπραγματεύσεις οδήγησαν σε μια ουσιαστική επιτυχία. Το συνομοσπονδία Βόσνιων - Κροατών, ήταν το αποτέλεσμα της σκληρής δουλειάς ενός αμερικανού μεσολαβητή: του Charles Redman. Ως επί το πλείστον, όμως, η Αμερικανική διπλωματία, προσπαθώντας να φανεί δραστήρια στην επίτευξη στόχων που ήταν σχεδόν αδύνατον να επιτευχθούν, κατέληξε σε μια σειρά εξειλιπτικών, σε τελευταία ανάλυση, υποχωρήσεων προς τον Milosevic. Οι Σέρβοι, που είχαν από νωρίς καταλάβει ότι οι ΗΠΑ δεν θα χρησιμοποιούσαν βία, μπορούσαν άνετα να επιμένουν στις θέσεις τους, περιμένοντας τους Αμερικανούς να προσεγγίσουν σ' αυτές. Μέχρι τα τέλη του 1995, τα διαφορετικά στοιχεία της κυβέρνησης είχαν επιτέλους κατορθώσει να συμφωνήσουν σε μια σκληρότερη πολιτική γραμμή. Σ' αυτό έπαιξαν οπωσδήποτε ρόλο οι επικείμενες εκλογές. Εκτός αυτού, είχε καταστεί φανερό πως η διαστακτική προσέγγιση των Ευρωπαίων στο θέμα δεν θα οδηγούσε πουθενά και η Βοσνία θα παρέμεινε μια αμφορραγούσα πληγή, για την οποία όλοι θα κατηγορούσαν τις ΗΠΑ. Το πολυσυζητημένο "σύνδρομο του CNN", που είχε αποτύχει να πυροδότησει τις αντιδράσεις της κυβέρνησης επί μία τριετία, άρχισε τελικά να →

→ διαφαίνεται. Το καλοκαίρι του 1995, δύο γεγονότα άνοιξαν τον δρόμο σε μια ενορχηστρωμένη επίδειξη της Αμερικανική ισχύος. Ο Tudman - με ή χωρίς την συγκατάθεση των Αμερικανών (το θέμα σκόπευε συζήτηση) - εξαπέλυσε μια στρατιαιική επίθεση εναντίον της Κράινα, της μεγαλύτερης σερβοκοιμημένης περιοχής της Κροατίας, την οποία ο Γιουγκοσλαβικός Στρατός είχε απομονώσει από την υπόλοιπη χώρα το 1991. Αυτός ο "Blitzkrieg" (στρατιαιικός πόλεμος) αποδείχθηκε εκπληκτικά και θεαματικά επιτυχής : όλοι σχεδόν οι Σέρβοι της περιοχής αναγκάστηκαν να την εγκαταλείψουν. Η Κροατική νίκη ανέτρεψε την ισορροπία δυνάμεων στη δυτική Βοσνία. Ο Σερβο-Βόσνιος διοικητής, στρατηγός Ρατοκ Μladic, στήριξε τις ελπίδες του, τόσο για όπλα όσο και για άνδρες, στην Κράινα. Τώρα πια, οι Βόσνιοι και οι Κροάτες άρχισαν να ανακτούν το έδαφος που είχαν χάσει ωστόσο. Το δεύτερο γεγονός ήταν μια ακόμη επίθεση με όλη τους την αγора του Σαράγιεβο, κατά την οποία σκοτώθηκαν 38 άνθρωποι. Αυτή τη φορά, ο Clinton ήταν έτοιμος. Προβάλλοντας σαν λύση ανάγκης την στρατιαιική ισορροπία και την διαπραχία της ακόμη φρικτού εγκλήματος πολέμου, κατάφερε να κερδίσει την συγκατάθεση του NATO σε αεροπορικές επιθέσεις εναντίον των Σερβοβοσνιακών κέντρων επικοινωνιών, διοίκησης και ελέγχου. Η αεροπορική επίθεση διεξήχθη από τις 20 Αυγούστου μέχρι και τις 14 Σεπτεμβρίου. Αποτέλεσμα ήταν να δεχθούν οι Σέρβοι να διαπραγματευτούν την λήξη του πολέμου. Ως εκ θαύματος, όλες οι αντιρρήσεις των Αμερικανών για την χροση αεροπορικής ισχύος κατέρρεσαν, καθώς η επέμβαση των ΗΠΑ - στην οποία δεν συμμετείχε ούτε ένας αμερικανός πεζικάριος - είχε καταφέρει το επιθυμητό πολιτικό αποτέλεσμα. Οι επιθέσεις διπλωματικές ενέργειες του αμερικανού μισολαβήτη Richard Holbrooke, που ακολούθησαν, οδήγησαν στην συμφωνία του Dayton.

Το Dayton ανανακόλυσε όλες τις αδυναμίες και τις αμφιβολίες που χαρακτήριζαν αυτόν το πόλεμο. Οι Σερβοβοσνιοι, που αποτελούσαν λιγότερο από το 1/3 του πληθυσμού της Βοσνίας πριν την έναρξη του, κέρδιζαν το 49% του εδάφους της Βοσνίας και την πολιτική του ενότητα, την Republika Srpska. Οι Μουσουλμάνοι κέρδιζαν την εύθραυστη και αιθάνως αναποτελεσματική δομή μιας ιδιαίτερης ομοσπονδιακής δημοκρατίας στα πλαίσια της Βοσνίας συν ένα Σαράγιεβο, που δεν το μοιράζονταν με τους άλλους. Οι Κροάτες ήταν οι μεγάλοι νικητές. Συγκυνηούμενοι στην Βοσνιακοκρατική ομοσπονδία, μπορούσαν, στην ουσία, να εξακολουθούν να λειτουργούν σαν τμήμα της Κροατίας.

Αυτός ο συνδυασμός δυνάμεων και φιλοδοχιών εξασφάλιζε μια εύθραυστη ειρήνη. Ο ομοσιστικότερος παράγων ήταν η ΝΑΤΟική δύναμη των 60.000 ανδρών, που στέλλονταν στην περιοχή, βάσει της συμφωνίας του Dayton. Η απόφαση του προέδρου - που πάρθηκε για προεκλογικούς λόγους - να περιορίσει την αμερικανική συμμετοχή σ' έναν χρόνο, περιέχει ένα στοιχείο ανευθυνότητας, αφού κανείς δεν θεωρούσε πως ένας χρόνος θα ήταν αρκετός για να αρχίσει η διαδικασία εγκαθίδρυσης μιας γνήσιας ειρήνης. Η αμερικανική εμμονή στο εξοπλισμό των Βόσνιων ήταν κατανοητή, αν λάβει κανείς υπόψη την αδυναμία των τελευταίων απέναντι στους Σέρβους. Από την άλλη πλευρά, εγκυμονούσε τον κίνδυνο μιας έναιασης των Σερβικών προσπαθειών για επανέναρξη των εχθροπραχιών, μετά την αποχώρηση της ΝΑΤΟικής δύναμης.

Η παρουσία των αμερικανών στρατιωτών αποτελούσε τον κύριο παράγοντα μιας αποτροπής, μιας υπαναχώρησης από την κατάσταση του πυρός που είχε αποφοσιωθεί στο Dayton. Η αποχώρηση τους θα αύξανε σημαντικά τους κινδύνους. Η μελλοντική κυβέρνηση του Clinton ή του Dole θα αντιμετώπιζε την δύσκολη επιλογή, κατά πόσον θα έπρεπε να προβληθεί η αμερικανική ισχύς στην πορεία του λίαν ασταθούς μέλλοντος της Βοσνίας. Κανείς δεν ήθελε μια ερηνική δύναμη, σαν εκείνη της Κύπρου, χωρίς ημερομηνία λήξης. Η όποια κυβέρνηση των ΗΠΑ θα πρέπει να λάβει σοβαρά υπ' όψη της τα αποσταθεροποιητικά αποτελέσματα, που θα μπορούσε να έχει η ενδεχόμενη αποχώρηση των αμερικανικών δυνάμεων. Μετά την αποχώρηση, θα πρέπει να αποφασισθεί το εάν και κατά πόσον θα εξακολουθήσει να χρησιμοποιεί την απειλή αεροπορικής επιθέσεων εναντίον εκείνου που θα παραβιάσει την συμφωνία του Dayton. Το να αποτελέσει η Βοσνία πρόβλημα καθαρά Ευρωπαϊκό θα δημιουργούσε μια ιδανική κατάσταση, η ιστορία όμως των αποτυχιών της Ευρώπης στην περιοχή καθιστά πιθανή την πλήρη απεμλοκή των ΗΠΑ.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ:

Αρκετά είναι τα διαδάγματα που θα πρέπει να αντλήσει η εξωτερική πολιτική των ΗΠΑ από την Βοσνιακή κρίση. Το πιο σημαντικό, ίσως, είναι το να μεταβληθεί η Βοσνία - ίσως αυτό να έχει κιόλας συμβεί - σε παράδειγμα των προβλημάτων, που θα αντιμετωπίσουμε τις πρώτες δεκαετίες του επόμενου αιώνα. Αν οι ΗΠΑ δεν ασχοληθούν σοβαρά με την εξείτρηση λύσεων στο γενικότερο πρόβλημα των εθνικών συγκρούσεων, τότε κανείς άλλος δεν θα το κάνει. Για τον κόσμο του ερηνικού εμπορίου, των επενδύσεων και της ανταλλαγής πληροφοριών, που επαγγέλλεται ο πρόεδρος Clinton, θα χρειασθεί να υπάρξει κάποιο είδος "Νέας Παγκόσμιας Τάξης", που θα αποτρέψει τις ενδεχόμενες μοζικές παρεκκλίσεις. Αυτό θα απαιτήσει την ανάληψη ενός μεγαλύτερου ρόλου από την διεθνή κοινότητα, μια μεταρρύθμιση του ΟΗΕ και μια διεθνή εντολή που, κατά περίπτωση, θα αναγνωρίζει την ανάγκη χροσης βίας. Οι πρόσφατες διατακτικές και υποχωρητικές αποφάσεις του ΟΗΕ, που αναζητούν από το Κογκρέσο των ΗΠΑ, καθώς και οι περιορισμοί του ρόλου των ΗΠΑ, που αποδέχεται η κυβέρνηση λόγω του ΟΗΕ, δεν αποτιλούν δείγματα πως η πραγματικότητα αυτή έχει γίνει κατανοητή.

Αν θέλουμε να ερμολόσουμε να εμφανισθούν στο μέλλον και άλλες Βοσνίες, θα πρέπει να εξετάσουμε τις δυνατότητες μιας διεθνούς στρατιαιικής πρόληψης. Και εδώ οι ΗΠΑ θα πρέπει να αναλάβουν ηγετικό ρόλο. Η πρόληψη παρουσιάζει κάποιες ενδογενείς δυσκολίες, καθώς, όπως σημείωσαμε, θα πρέπει να επιχρηθεί πριν την εμφάνιση των περιστάσεων που την απαιτούν. Δεν είναι, ωστόσο, αδύνατο. Σε τελική ανάλυση, ο ψυχρός πόλεμος έγινε δυνατός να κερδηθεί άμεσα με μια κατ' αρχήν ρηπτική στρατιαιική - την αποτροπή. Στην κρίση της Βοσνίας, η αποτροπή αυτή εκδηλώθηκε ως επί το πλείστον με την αυτο-αποτροπή της Δύσης σε ό,τι αφορούσε τις ίδιες της τις ενέργειες.

Θα πρέπει, επίσης, να κατανοήσουμε καλύτερα την αξία της βίας. Στην Βοσνία, οι Σέρβοι είχαν ένα εγγενές πλεονέκτημα, επειδή, δεν είχαν μειώσει τις δυνατότητες τους για άσκηση βίας, αντίθετα από την Δύση. Η βία, όπως και η διπλωματία, θα πρέπει να είναι ένα εργαλείο, που να μπορούμε να το χρησιμοποιήσουμε. Και, αντίθετα με την κοινή λογική, μερικές φορές είναι καλύτερα να αν ασκούμε χωρίς, παρά αφού θα έχουμε εξαντλήσει όλα τα υπόλοιπα μέσα. Αυτό επαληθεύθηκε στον πόλεμο της Βοσνίας : Είναι σχεδόν σίγουρο ότι κάποιες αεροπορικές επιθέσεις των ΗΠΑ, το καλοκαίρι του 1992, θα είχαν αναγκάσει τους Σέρβους να διαπραγματευτούν κάποιον συμβιβασμό και θα είχαν σωθεί δεκάδες χιλιάδες ζωές. →

→ Η Βοσνία, παράλληλα, απέδειξε το πόσο αναποτελεσματικό μπορεί να είναι το Κογκρέσο στα πλαίσια μιας πολυπλοκής κατάστασης της εξωτερικής πολιτικής. Το Κογκρέσο δεν είναι ικανό να χαράξει την στρατηγική της ευρύτερης εξωτερικής πολιτικής, ούτε να διαχειρίζεται εξειδικευμένα προβλήματα μικρής κλίμακας. Είναι ένα εργαλείο αμύδν, που ασκείται με την διατύπωση θέσεων και με βραχυπρόθεσμους στόχους. Ακόμη και όταν οι στόχοι αυτοί συνδέονται με αρχές τόσο αξιόπαινες, όσο η προώθηση της δημοκρατίας και η υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, το Κογκρέσο δεν μπορεί να δράσει λαμβάνοντας υπόψη του τις μακροπρόθεσμες συνέπειες.

Το Κογκρέσο είναι χρήσιμο κι απαραίτητο, για να αντανάκλα τις διαθέσεις της χώρας. Εκείνος ωστόσο που πρέπει να ηγείται και να δρα είναι ο πρόεδρος. Στο θέμα της Βοσνίας, οι Αμερικανοί εμφανίζονταν διαιρεμένοι - "Πρόβλημα που μας ήρθε από την κόλαση", όπως το αποκάλεσε ο υπουργός Εξωτερικών Christopher. Αυτή η διαίρεση, ωστόσο, δεν μπορεί να δικαιολογηθεί την έλλειψη αποφασιστικότητας της ηγεσίας. Η χώρα ήταν διαιρεμένη και για το θέμα του Περιοικού κόλπου. Ο πρόεδρος Bush, ωστόσο, τον οδήγησε σε ένα επιτυχία πόλεμο. Ήταν διαιρεμένη και στην περίπτωση της Αϊτής. Ο πρόεδρος Clinton ανέλαβε το ρίσκο και η ενέργεια αυτή απέφερε καρπούς. Οι αποφασιστικές ενέργειες του προέδρου στη Βοσνία, αν και είχαν καθυστερήσει, κατάφεραν και αυτές να κερδίσουν την συναίνεση ενός μέρους των Αμερικανών. Στο θέμα της Βοσνίας, όπως και σε όλα τα θέματα που άπτονται των συμφερόντων των ΗΠΑ, η τελευταία λέξη ανήκει στην προεδρική ηγεσία.

* Ο Warren Zimmerman είναι διακεκριμένος επίτρος της Νέας Σχολής Κοινωνικής Έρευνας και έκτακτος καθηγητής Ευρωπαϊκών Σπουδών στην σχολή Ανωτέρων Διεθνών Σπουδών "Paul H. Nitze" του πανεπιστημίου Johns Hopkins. Διετέλεσε τρεις φορές πρέσβης των ΗΠΑ, την μία από τις οποίες ήταν επικεφαλής της αντιπροσωπείας των ΗΠΑ στην συνάντηση, που ακολούθησε την ίδρυση του Οργανισμού για την Ασφάλεια και την Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ), στην Βιέννη (1986-1989). Η τελευταία του διπλωματική αποστολή ήταν η τοποθέτησή του ως πρέσβη των ΗΠΑ στην Γιουγκοσλαβία (1989-1992).

Όπως γράψαμε στην αρχή του άρθρου, ο Zimmerman το έγραψε για λογαριασμό του "Οργανισμού RAND". Ο RAND δεν είναι άγνωστος στην χώρα μας. Πριν δυο-τρία χρόνια, μας είχε θέσει σε κατάσταση συναγερμού καθώς προέβλεπε "πόλεμο μεταξύ Ελλάδας - Τουρκίας μέχρι το 2000". Δεν είναι άγνωστος,

φυσικά, και στην Τουρκία. Στις 8/10/1998, π.χ., στα πλαίσια του ετήσιου συνεδρίου της Ομοσπονδίας των Τουρκοαμερικανικών Οργανώσεων των ΗΠΑ, ο RAND δεν παρέλειψε να στείλει "ειδικό εκπρόσωπό" του, τον δρ Steven Lagabee (δεξιά στην φωτογραφία, πλάι στον πρέσβη Ulun Ozulker της κεντρικής υπηρεσίας του τουρκικού υπουργείου εξωτερικών), να μιλήσει, με θέμα "Η Τουρκία, η Ευρώπη και η Διατλαντική Διάσταση". Δεν καταφέραμε να βρούμε το κείμενο της ομιλίας του δόκτορα. Βρήκαμε, όμως, έναν κατάλογο μελετών του RAND, στις οποίες περιλαμβάνονται και κάποιες που αφορούν την γειτονική μας χώρα. Αντιγράφουμε τους τίτλους τους: "**Αστυφιλία και Εξέγερση στην Τουρκία**" που εκδόθηκε το 1991 και μιλάει για το "τουρκικό αντάρτικο πόλης", κατά την περίοδο 1976-1980 και "για τις προοπτικές του", "**Η Τρομοκρατία στην Τουρκία**" κλπ. Εύκολα, μπορεί λοιπόν να φαντασθεί κανείς τι περίπου είπε ο δόκτορας... Στον RAND θα αναφερθούμε διεξοδικότερα σε κάποιο επόμενο τεύχος.

Τι είναι "δημοκρατία" :

Όσοι σπεύσετε να πείτε, πως είναι το πολίτευμα εκείνο, όπου η **πλειοψηφία** των πολιτών μιας χώρας αποφασίζει για το μέλλον της, έχετε κάνει **ΛΑΘΟΣ**.

Όσοι σπεύσετε να απαντήσετε, πως είναι το πολίτευμα εκείνο, στο οποίο οι αποφάσεις παίρνονται από κάποιους **αντιπροσώπους των πολιτών**, έχετε κάνει και πάλι **ΛΑΘΟΣ**.

Όσοι, πάλι, πείτε, ότι στην "δημοκρατία" κυβερνάει δικτατορικά μια ντόπια **ολιγαρχία**, περιβεβλημένη με τον μανδύα του "**πολικοματισμού**", κάνετε κι εσείς **ΛΑΘΟΣ** !

"**Δημοκρατία**" είναι το πολίτευμα εκείνο, στο οποίο **ΔΙΚΤΑΤΟΡΑΣ** είναι κάποιος **ΞΕΝΟΣ ΑΠΟΙΚΙΟΚΡΑΤΗΣ**, ο οποίος κυβερνάει την χώρα **ΑΠΟΛΥΤΑΡΧΙΚΑ, ΕΛΕΓΧΟΝΤΑΣ ΑΣΦΥΚΤΙΚΑ ΚΑΘΕ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ, ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΚΑΙ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΑΠΟΙΚΙΑΣ ΤΟΥ**.

Θέλετε απόδειξη ;

Η ηλεκτρονική διεύθυνση του "Οργανισμού για την Ασφάλεια και Συνεργασία στην Ευρώπη" (Ο.Α.Σ.Ε.)

είναι : <http://www.osce.org>

Όπως μας πληροφορεί, λοιπόν, ο ΟΑΣΕ, στο Κόσοβο **ΖΗΤΕΙΤΑΙ**

(ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ "ΕΚΔΗΜΟΚΡΑΤΙΣΜΟΥ" ΤΟΥ)

...ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ !!!

Είπε κανείς τίποτε περί "δικτατορικού μίλοσεβιτσικού καθεστώτος" ;

"Πόλεμο, λοιπόν, Ελλάδας - Τουρκίας" έβλεπε ο "οργανισμός RAND" πριν μερικά - 2 μόλις - χρόνια. Στα δυο αυτά χρόνια, όμως, το σκηνικό φαίνεται να έχει αλλάξει ριζικά. Ιδιαίτερα μετά τον σεισμό που χτύπησε την Τουρκία, στις 17 Αυγούστου 1999, κι εκείνον που έπληξε την Αθήνα, στις 7 Σεπτεμβρίου, οι κυβερνήσεις των δυο χωρών εμφανίζονται να υπαναχωρούν - κάτω από την πίεση που ασκούν οι δυο λαοί, που εμφανίζονται νασνακαλύπτουν ξαφνικά όλα εκείνα που τους ενώνουν - από τις μέχρι τότε "αδιάλλακτες" θέσεις τους. Σήμερα, τρεις μήνες μετά το πρώτο "μετα-ηλιο-εκλειψιακό" χτύπημα του Εγκέλαδου, οι συναντήσεις των "ειδικών εμπειρογνομόνων" διαδέχονται η μια την άλλη. Κάθε τόσο οι υπαργούγοι των εξωτερικών της Τουρκίας και της Ελλάδας συναντιούνται ("επιτόπου" ή "συμπρωματικά", στα πλαίσια κάποιων άλλων διεθνών συναντισέσεων). Ακόμη και ανάμεσα στα έλληνα των ενόπλων δυνάμεων των δυο "προαιωνίων εχθρών", ανταλλάσσουν φιλικές επισκέψεις, φιλοφρονήσεις, θερμούς εναγκαλισμούς. Το κυριότερο ίσως απ' όλα, είναι ο πολλαπλασιασμός των διακρούσεων των εκπροσώπων της κυβέρνησης των ΗΠΑ περί της ανάγκης ρύθμισης των τεταμένων σχέσεων των δυο συμμαχικών χωρών τους και οι κάθε τόσο δηλώσεις τους, που αφήνουν να εννοηθεί ότι η επίλυση των προβλημάτων, στην Κύπρο και στο Αιγαίο, επίκειται.

Το σκηνικό, λοιπόν, αλλάζει. Αλλάζει, άραγε, και το έργο ;

1.- Η Τουρκία και η Ελλάδα ήταν πράγματι δυο κράτη εχθρικά μεταξύ τους, από την ίδρυση και την κάρυψη της ανεξαρτησίας του δεύτερου μέχρι την λήξη του Α' Παγκοσμίου και του Ελληνο-Τουρκικού Πολέμου, που οδήγησαν στην καταστροφή και στον ξεριζωμό των Ελλήνων της Μικράς Ασίας, αλλά και στην καταστροφή και τον ξεριζωμό των Τούρκων (έτσι και λιγότερων αριθμητικά) της Θεσσαλίας, των νησιών του Αιγαίου και - κυρίως - της Μακεδονίας, της Ηπειρώς και της Κρήτης.

Δυο μόλις χρόνια μετά την μικρασιατική καταστροφή, ο νικητής Κεμάλ Ατατούρκ επισκεπτόταν την ντιμνική Ελλάδα. Τον υποδεχόταν ο Ελευθέριος Βενιζέλος με όλες τις δέουσες τιμές, στον Πειραιά, και, με ανοιχτό αυτοκίνητο έφταναν στην Αθήνα, ενώ χιλιάδες κόσμου τους ζωτρωκράγυαζε.

Η στιγμή είχε μια πολύ βαθύτερη ιστορική σημασία. Δεν εφεσφράγγε αλλά και μόνο μια ειρήνη. Για την Ελλάδα εφεσφράγγε το ουσιαστικό τέλος του μεγαλόδοξου. Για την Τουρκία σήμαινε το τέλος της πολυεθνιστικής ιδεολογίας της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Η βαθεία αυτή τομή, ωστόσο, στην ιστορία των δυο κρατών δεν έγινε ομαλά. Δεν είχε προηγηθεί κάποια μακρά περίοδος σταδιακών προσεγγίσεων και προσπαθειών αλληλοκατανόησης. Κάθε άλλο !

Τα πάντα έγιναν μέσα σε ελάχιστους μήνες. Αυτοί, που αποφάσισαν, δεν ήταν, βέβαια, ο Βενιζέλος και ο Ατατούρκ. Και οπωσδήποτε δεν ήταν ο τουρκικός και ο ελληνικός λαός. Αλλά, οι Αγγλο-Γάλλοι νικητές του Μεγάλου Πολέμου "τα είχαν βρει" με την - νεογέννητη - τους, αλλά ισχυρά - Σοβιετική Ένωση. Η περιοχή νοτίως του Καυκάσου περνούσε στα δικά τους χέρια. Σ' αντάλλαγμα, οι Αγγλο-Γάλλοι εγγυόνταν την ασφάλεια των σοβιετικών συνόρων από κάθε ενδεχόμενο επίθεση από τον Νότο. Οι Νεότευκοι, που είχαν νικήσει στον Ελληνοτουρκικό πόλεμο χάρη στον εφοδισμό τους με σοβιετικά όπλα και πυρομαχικά, εβραίωναν τώρα το καθεστώς τους χάρη στην αθρόα οικονομική βοήθεια των Βρετανών και των Γάλλων. Οι Έλληνες, που είχαν χάσει τον πόλεμο, εβραίωναν κι αυτοί την δική τους θέση, αφού εααφάλιζαν το απαράβιαστο του ανατολικών τους συνόρων και τις - κατά πολύ πιο απαραίτητες - οικονομικές ενισχύσεις. Αυτό, που έκαναν και τα δυο κράτη, ήταν η ανεξαρτησία τους.

2. Ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος ήρθε "φυσιολογικά" σαν συνέχεια του Α'. Το έργο ξαναπαίχτηκε στην ίδια σκηνή και με τους ίδιους πρωταγωνιστές. Σ' αυτή την δεύτερη "version", δεν ξέσπασε, ωστόσο, καμιά ελληνοτουρκική σύγκρουση, αφού τα όποια μεταξύ τους προβλήματα δεν απασχολούσαν πια τους Αγγλογάλλους και τους Σοβιετικούς που, 124 χρόνια μετά το 1815, είχαν επιτέλους λύσει τις διαφορές ανάμεσα στον ισάρο Αλέξανδρο και τον αυτοκράτορα Ναπολέοντα, πειθαναγκαζόμενοι - όπως και τότε - από την γερμανική απειλή. Από την εποχή, λοιπόν, των Ναπολεοντείων μέχρι το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, το κεντρικό σημείο όλων των συρράξεων - με ελάχιστες εξαιρέσεις κάποιων "περιφερειακών" συγκρούσεων - ήταν η διαμάχη των Δυτικοευρωπαϊκών και των Ρώσων. Γύρω απ' αυτό το σημείο περιστρεφόταν η εξωτερική πολιτική όλων των κρατών του πλανήτη, από τις ΗΠΑ μέχρι την Ιαπωνία. Οι όποιες διαφορές ανέκυπταν μεταξύ των Δυτικο- και των Κεντροευρωπαϊκών δυνάμεων (Αγγλογάλλων και Αυστροουγγώνων - Γερμανών), όσο αιματηρές κι αν αποδεικνύονταν, λύνονταν πάντα με την - ενεργητική ή παθητική - επέμβαση των Ρώσων - Σοβιετικών. Όλα τα υπόλοιπα κράτη - φυσικά και η Τουρκία με την Ελλάδα - χόρευαν σ' αυτόν τον ρυθμό.

3.- Το τέλος του Β' Πολέμου σημαίνει δυο σημαντικές εξελίξεις : α. Οι ΗΠΑ βγαίνουν οριστικά από τον απομονωτισμό τους, εισβάλλουν ηλθούσιες στην διεθνή πολιτική σκηνή και, μέσα σε ελάχιστο χρόνο, υποκαθιστούν την Δυτική Ευρώπη στον ρόλο της του ενός πόλου του πλανήτη. β. Ο άλλος πόλος, η Σοβιετική Ένωση παραμένει σταθερός. Οι Σοβιετικοί, ωστόσο, ενηλικιώνονται. Ενισχύονται πολιτικά, οικονομικά και στρατιωτικά με τις νέες κατακτημένες περιοχές. Και, βγαίνοντας κι αυτοί από τον μετενασταντικό απομονωτισμό τους, διεκδικούν από τους Βορειοαμερικανούς τον μισό πλανήτη.

Ο πολιτικός άδωνας της Γας έχει λοιπόν μεταποτισθεί, έτω και μόνο κατά τον ένα πόλο του. Η μεταποτισση είναι αρκετή για να πάρει η - ήδη καταταραμμένη απ' τις αλληπαλλήλες πολεμικές τις περιπέτειες - Ευρώπη να παίξει πρωταγωνιστικό ρόλο. Δεν είναι, ωστόσο, αρκετή για να ανατρέψει τις συμφωνίες για το μοίρασμα των περιοχών βορείως και νοτίως του Καυκάσου.

4. Στο τέλος του Β' Πολέμου, η Τουρκία και η Ελλάδα μπαίνουν πια και τυπικά "στο ίδιο στρατόπεδο", δηλαδή στο ΝΑΤΟ. Οι "προαιωνίοι εχθροί", λοιπόν, συμμετέχουν σε κοινές στρατιωτικές ασκήσεις και γυμνάσια. Σχεδιάζουν από κοινού τα αρμνικά τους προγράμματα. Υπάγονται σε μια κοινή στρατιωτική διοίκηση. Πολεμούν

πλάι-πλάι τον κοινό Κομμουνιστή εχθρό στην Κορέα.

5. Πολεμούν τον κοινό εχθρό, τον Κομμουνισμό, και στο εσωτερικό των επικρατειών τους, με τις ίδιες ακριβώς μεθόδους : Φυλακές, εξορίες, βασανιστήρια, εκτελέσεις, δολοφονίες, συκοφαντίες, πραξικοπήματα, ψευτοπροεδρισμούς και ψευτοεκδημοκρατισμούς... Αυτές είναι οι μέθοδοι που τα δυο κράτη υποχρεώνονται να εισάγουν από τις ΗΠΑ.
6. Από τη στιγμή που τα δυο γειτονικά κράτη έχουν χάσει την ανεξαρτησία τους, έχουν χάσει και κάθε δυνατότητα νομιμοποίησης απέναντι στους πολίτες τους. Η αποικιοκρατική πολιτική των ΗΠΑ, που εφαρμόζεται από τις δουλικές ελληνικές και τουρκικές κυβερνήσεις, στρέφει φυσικά τους λαούς εναντίον τους. Και, στην προσπάθειά τους να καλύψουν τον πραγματικό τους αφέντη, οι εκάστοτε αντιβασιλικοί των δυο γειτονικών χωρών δεν αφήνουν τους αντίστοιχους "εθνικισμούς" να μαραθύνουν, έτσι ώστε να μπορούν να τους επικαλούνται - θετικά ή άποθετικά - όποτε το καλούν οι περατάσεις κι όποτε ο αφέντης το επιτρέπει ή το επιβάλλει.
7. Αν' τη δική τους πλευρά, οι λαοί των δυο "προαιώνια εχθρικών" χωρών, συνειδητοποιούν καθημερινά πως οι εχθροί τους είναι κοινού. Οι εχθροί τους επιτίθενται με τα ίδια μέσα και με τις ίδιες μεθόδους. Με τα ίδια μέσα και με τις ίδιες μεθόδους, λοιπόν, οι λαοί της Τουρκίας και της Ελλάδας θα τους αντισταθούν και θα περάσουν στην αντιπώθεση : Με διαμαρτυρίες, με πορείες, με διαδηλώσεις, με απεργίες, με εξεγέρσεις, με ένοπλες ενέργειες, με επαναστάση.
8. Αυτό, ο εχθρός το γνωρίζει. Κάνει ό,τι μπορεί - και θα κάνει πολύ περισσότερο στο μέλλον - για να συντρίψει τις λαϊκές αντιστάσεις. Ο εφιάλτης του είναι η συνένωση των λαϊκών επαναστατικών δυνάμεων των δυο γειτονικών χωρών. Η μέθοδος, που ακολουθεί για να αποτρέψει αυτή την θανάσιμη απειλή, έχει δυο όψεις : Η μία είναι η "εθνικιστική". Η άλλη είναι η "διεθνιστική".
9. Η κατάλληλη προπαγάνδα (που αρχίζει, ίσως, πριν την γαλλική επανάσταση του 1789) έχει καταφέρει να μετατρέψει τις ανθρώπινες κοινωνικές ομάδες σε έθνη και - αντικαθιστώντας τον μονάρχη με το έθνος - να συνδέσει την έννοια του έθνους με εκείνον του κράτους, τόσο στενά, ώστε να χρειάζεται τιμία προσπάθεια για να διακρίνει κανείς σήμερα την διαφορά τους. Κατά παράδοχο τρόπο, αυτό που μας βοηθάει να καταλάβουμε αυτή την διαφορά, είναι η ίδια η ύπαρξη των ΗΠΑ, δηλαδή του κράτους που, μετά μανίας, προπαγανδίζει την ταυτοσημία των δυο όρων. Οι ΗΠΑ είναι, λοιπόν, ένα κράτος πολυεθνικό και στο εσωτερικό αυτού του κράτους οι εθνικισμοί δεν αποτελούν απλώς "αδικήματα", αλλά - ακόμη περισσότερο - είναι κοινωνικά απαράδεκτοι και αδιανόητοι. Αν ανατρέξει, ωστόσο, κανείς στο ιστορικό παρελθόν, εύκολα θα διαπιστώσει ότι όλες ανεξαιρέτως οι "κοσμοκρατορίες" ήταν πολυεθνικές (του Μ. Αλεξάνδρου, των Ρωμαίων, του Βυζαντίου, των Οθωμανών, των Κινών αυτοκρατοριών, της Σοβιετικής Ένωσης). Εύκολα, λοιπόν, μπορεί κανείς να καταλάβει - με τις παραπάνω προϋποθέσεις - το πώς η αντισοβιετική επανάσταση των καταπιεσμένων της Οθωμανικής αυτοκρατορίας, που οραματιζόταν ο Ρήγας Φεραίος, επιβαρύνεται σε λίγες δεκαετίες σε μια εθνική επανάσταση που οδήγη στην ίδρυση ενός κράτους του οποίου οι γεωγραφικές περιοχές και τα κοινωνικά στρώματα δεν συνδέονται παρά μόνον "εθνικά". Και εξ' ίσου εύκολα μπορεί κανείς να καταλάβει την δυσχερέσκια των υπηκόων του σουλτάνου που οδήγη στην επανάσταση των Νεοτούρκων και καταλήγει στην δημιουργία ενός πεσοκομμένου - "εθνικά", όμως, "συμπαγούς" - κράτους, του κερμαλικού.
10. Η άλλη πλευρά, η "διεθνιστική", στηρίζεται στην αρχή ότι "αφού το κεφάλαιο είναι διεθνές, δεν είναι δυνατόν να μην διεθνοποιούνται και οι φορείς του". Το αντίθετο θα έβγαζε εμπόδια στην ελεύθερη κυκλοφορία του χρήματος και των εμπορευμάτων. Πέρα, όμως, απ' αυτή την γενική αρχή, ο "διεθνισμός" των κρατών εξυπηρετεί τα άλλα συμφέροντα της παγκοσμιοποιημένης εξουσίας των ΗΠΑ. Σύνφεροντα πολιτικά, αλλά και στρατιωτικά. Η Ελλάδα και η Τουρκία πρέπει να αλληλοτρώγονται, όχι όμως σε βαθμό που οι προσιτρίβές τους να αδυνατούν την νοτιοανατολική πτέρυγα της Βορειοατλαντικής Συμμαχίας. Οι ΗΠΑ τις χρειάζονται και τις δυο.
12. Απέναντι, λοιπόν, στον "εθνικισμό" και στον "διεθνισμό" του "τουρκικού" και του "ελληνικού" κράτους, υπέρηχο των κομμοκρατορικών βλέψεων της εξουσίας των ΗΠΑ, οι λαοί των δυο χωρών θα πρέπει να αντισταθούν στις ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΤΟΥΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ και την ΛΑΙΚΗ - ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗ ΤΟΥΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ. Θα πρέπει να συνειδητοποιήσουν ότι κάθε λαός αναπτύσσει τον πολιτισμό που εξυπηρετεί τις ανάγκες του και ο οποίος δεν έχει τίποτα να ζητήσει απ' τον διαφορετικό πολιτισμό του άλλου, που καλύπτει κάποιες ανάγκες διαφορετικές. Αν' το σημείο αυτό ξεκινώντας, οι λαοί των δυο χωρών, θα αποκτήσουν τον απαιτούμενο αυτοσεβασμό και, επομένως, αλληλοσεβασμό και θα προχωρήσουν σύντομα στην διαπίστωση πως οι διαφορές τους δεν είναι ούτε ποσοτικά, ούτε ποιοτικά τόσο πολλές και μεγάλες. Θα κατανοήσουν, με τον τρόπο αυτό τις θανάσιμες παγίδες που τους στήνει η εξουσιαστική "πολυπολιτισμική" και "διεθνιστική" προπαγάνδα, χωρίς να πέσουν στον άλλο λάκκο της "εθνικής" ανεξαρτησίας. Το επόμενο βήμα θα είναι η υπέρσωση της πολιτισμικής τους οντιότητας, του αυτοσεβασμού και του μεταξύ τους αλληλοσεβασμού. Στα πλαίσια αυτής της υπέρσωσης, λοιπόν, θα αναπτυχθεί η αλληλεγγύη. Μια αλληλεγγύη, που δεν θα στηρίζει τις κρατικές και υπερκρατικές εξουσιαστικές δομές και τις αντικατάστασής τους με την ελεύθερη Αναρχικά Κοινωνία των ομάδων και των ατόμων.

Αναρχική Αλληλεγγύη

Με πολλές επιφυλάξεις, ως προς τις λεπτομέρειες, δημοσιεύουμε τα ακόλουθα 2 τηλεγραφήματα του Αθηνναϊκού Πρακτορείου Ειδήσεων. Σημειώνουμε, ότι τα περισσότερα ΜΜΕ τα "έβαγαν". Οι "αρμόδιοι", ωστόσο, "ήπραν το μύνημα".

127. - Ιταλία - Ελλάδα - Μιλάνο - Βόμβα - Νίκος Μαζιώτης - Μιλάνο, Ιταλία, 27/10/1999 (ΑΠΕ - Ασοα. Πρες - Γαλλ. Πρακτ.) Φρολογιακή βόμβα 2, 5 κιλών, ανακαλύφθηκε σήμερα τα ξημερώματα σε ζαρντινιέρα με ψεύτικα λουλούδια σε πλατεία κοντά στον καθεδρικό ναό του Μιλάνου και εξουδετερώθηκε από πυροτεχνουργούς. Πρόκειται για τον δεύτερο εκρηκτικό μηχανισμό που εντοπίστηκε στην ιταλική μεγαλόπολη από χτες και συνοδεύεται από προκήρυξη της "Οργισμένης Ταξιαρχίας" - αναρχικής οργάνωσης της δεκαετίας του '70 - η οποία ζητεί την αποφυλάκιση του Νίκου Μαζιώτη που κρατείται στην Αθήνα για απόπειρα επίθεσης. Παγιδευμένο με εκρηκτικά πακέτο που είχε σταλεί χτες σε αστυνομικό σταθμό του Μιλάνου συνοδεύεται από προκήρυξη της ίδιας οργάνωσης με το ίδιο αίτημα. Ο Εθνικός Οργανισμός Τουρισμού (ΕΟΤ) έχει γραφείο στην πλατεία όπου βρέθηκε σήμερα η φρολογιακή βόμβα. Σύμφωνα με την αστυνομία η βόμβα αυτή βρισκόταν στη ζαρντινιέρα για τουλάχιστον δυο ημέρες και δεν εξερράγη εξαιτίας της υγρασίας. Η αστυνομία ειδοποιήθηκε σήμερα το πρωί από περαστικούς, οι οποίοι είδαν καλώδια να κρέμονται από τα ψεύτικα λουλούδια, σε πλατεία που βρίσκεται δίπλα στο γνωστό καθεδρικό ναό του Μιλάνου. Η "Οργισμένη Ταξιαρχία" είναι μια αναρχική οργάνωση που εμφανίστηκε στις αρχές της δεκαετίας του '70 στη Βρετανία και έχει μέλη και στην Ιταλία. Το αρκικόλεξο της οργάνωσης αυτής έχει να εμφανιστεί πολλά χρόνια. (Σ. Μ.) ΑΠΕ 27/10 18:04

165. - Ιταλία - Ελλάδα - Βόμβες για τον Μαζιώτη - Ρώμη, Ιταλία, 27/10/1999 (ΑΠΕ, του ανταποκριτή μας Λ. Χατζικυριακού) Έκτακτα μέτρα ασφαλείας για την προστασία των προξενικών μας γραφείων, του ΕΟΤ και της Ολυμπιακής στο Μιλάνο, έλαβε από σήμερα η ιταλική αστυνομία μετά την ανακάλυψη βόμβας δίπλα από τα γραφεία του ΕΟΤ. Παρόμοια βόμβα μέσα σε βιντεοκασέτα εστάλη χτες και σε αστυνομικό τμήμα στο Μουσέκο στην περιφέρεια του Μιλάνου, η οποία δεν εξερράγη κάρη στην ετοιμότητα των αστυνομικών που αντελήφθησαν τον κίνδυνο. Την ευθύνη ανέλαβε η άγνωστη στην Ιταλία αναρχική οργάνωση που έδρασε την 10ετία του 70 στο Λονδίνο. Η βόμβα είχε τοποθετηθεί σε πρακτορείο ιαζιδιων δίπλα στα γραφεία του ΕΟΤ στο κέντρο του Μιλάνου, μέσα σε μια γλάστρα. Σύμφωνα με την ιταλική αστυνομία την τοποθέτησαν η νύχια της Κυριακής αλλά δεν εξερράγη διότι ο μηχανισμός της εξαιτίας της βροχής υπέστη βλάβη. Στόχος ήταν τα γραφεία του ΕΟΤ αλλά το γεγονός ότι τοποθετήθηκε τη νύχια πιθανότατα δήλωσε ο εισαγγελέας του Μιλάνου Ντ' Αμπρόζιο, να μην ήθελαν να δημιουργήσουν θύματα, αλλά μόνο υλικές ζημιές. Τη βόμβα μέσα στη γλάστρα ανεκάλεσαν χτες τη νύχια εντελώς τυχαία δύο περαστικοί, που ειδοποίησαν την αστυνομία η οποία διαπίστωσε ότι η βροχή είχε προκαλέσει βλάβη στο μηχανισμό της. Με δύο παρόμοιες προκηρύξεις την ευθύνη ανέλαβε η "Οργισμένη Ταξιαρχία" η οποία απειλεί να αλλάξει με βομβιστικές ενέργειες ολόκληρη την Ευρώπη, εκφράζει την αλληλεγγύη της στον φυλακισμένο αναρχικό Νίκο Μαζιώτη και ζητά την απελευθέρωσή του. Η βόμβα στον ΕΟΤ συνδέεται με τον Ν. Μαζιώτη, σύμφωνα με τους Ιταλούς που ασχολούνται με την υπόθεση. Όμως όπως δήλωσε ο εισαγγελέας Ντ' Αμπρόζιο υπάρχουν ερωτηματικά για τη βόμβα που εστάλη στο αστυνομικό τμήμα, έτω και αν τα δύο επεισόδια έχουν ως δράστες την ίδια οργάνωση. "Γι' αυτό όσον αφορά την ταυτότητα της οργάνωσης - είπε - καθώς και τους απώτερους στόχους, θα πρέπει να περιμένουμε την επόμενη κίνηση για να καταλάβουμε τι συμβαίνει". (Λ. Χ.) ΑΠΕ 27/10 19:58

Οι ανακρίβειες που περιέχονται στα 2 τηλεγραφήματα οφείλονται, όχι μόνο στις συγκεκριμένες ανακοινώσεις που εξέδωσαν, στις 26-10-99, οι καραμπινιέροι κι ο εισαγγελέας Stefano d' Ambrosio, αλλά και στα όσα έγραψαν οι ιταλικές εφημερίδες στις 27, 28 και 29 Οκτώβρη. Έτσι, οι "δράστες" χαρακτηρίζονται "τρομοκράτες", ενώ το ότι ειδοποίησαν για την τοποθέτηση των μηχανισμών, έτσι ώστε να μην υπάρξουν θύματα, αποσιωπάται. Σύμφωνα με μερικές εφημερίδες, "οι δράστες θα πρέπει να αναζητηθούν στον χώρο των καταλήψεων, ενώ, σύμφωνα με κάποιες άλλες, "δεν πρόκειται για "αναρχικούς", αλλά για πράκτορες μυστικών υπηρεσιών που στοχεύουν στην αποσταθεροποίηση της χώρας"... Φυσικά, το πλήρες κείμενο των δυο προκηρύξεων, με τις οποίες γινόταν η ανάληψη της ευθύνης, δεν δημοσιεύθηκε ποτέ. Δημοσιεύθηκαν μόνο κάποιες σκόρπιες φράσεις κι έγινε γνωστό ότι και τις δυο προκηρύξεις υπέγραψε η "Angry Brigade", άγνωστη μέχρι στιγμής οργάνωση, που πιθανώς δασειοτκή τον τίτλο της από την Αναρχική ομάδα που, στην δεκαετία του 1970, είχε εκφράσει δυναμικά την αλληλεγγύη της στους συντρόφους που είχαν καταδικαστεί σε θάνατο από το φραγκικό καθεστώς στην Ισπανία. Σύμφωνα, επίσης, με κάποιες άλλες εφημερίδες, "υπάρχουν κάποιες περιέργες μικροδιαφορές ανάμεσα στα δυο κείμενα, που προβληματίζουν τους αναλυτές σχετικά με το αν πρόκειται για μια ή δυο διαφορετικές οργάνώσεις".

Όπως; και 'χαι το πράγμα, τις μέρες που ακολουθήσαν την τοποθέτηση των δυο βομβών, οι αστυνομικές αρχές παρούσαν (κατά τα ΜΜΕ) "μηχανοκίνητο σύνδρομο", στο οποίο έβαλαν το χεράκι τους και κάποιοι φαρσέρ που έβαλαν τους καραμπινιέρους να σκαλίζουν όλους τους ακουθιδοτονκέδες της πόλης. Πέρα, ωστόσο, από την "πλάκα" του θέματος, θέλουμε να τονίσουμε δυο σημεία της όλης ιστορίας: α) Η Ελλάδα και η Ιταλία έχουν συντονιστεί την συνθήκη του Schengen κι αυτό μπορεί να είναι κάπως επικίνδυνο. β) Η **Ιταλική κοινή γνώμη πληροφορήθηκε για την υπόθεση του Νίκου Μαζιώτη κι αυτό είναι πολύ θετικό!**

Ulucanlar : Σφαγή

Αδελφέ ελληνική λαί,

Τα Ήμερωμάτα της 26 Σεπτεμβρίου 1999, οι δυνάμεις του φασισμού και καθεστώτος της Τουρκίας επέβλεψαν μια από τις βιαιοτάτες επιθέσεις τους εναντίον στους κρατούμενους αγωνιστές που μάχονται για να το ανατρέψουν και να εγκαθιδρύσουν ένα δημοκρατικό πολίτευμα που να σέβεται τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Στις 2 τα Ήμερωμάτα δυνάμεις της στρατοφυλακής και της αστυνομίας επιτέθηκαν στη κεντρική κλειστή φυλακή της Άγκυρας και με πρόσημα κακού ήξευαν και τη μετριοπάθεια κρατούμενων σε άλλες φυλακές άσπασαν με όσα μέσα διάθεταν. Ο τερματικός απολογισμός της επίθεσης είναι 10 νεκροί κρατούμενοι. Από τους επιτιθέμενους τραυματίστηκαν 7.

Η είδηση της σφαγής στη φυλακή της Άγκυρας μεταδόθηκε ασταθώς της χώρας τις άλλες φυλακές σημαντικότητας εξεγέρθηκαν σε ένδειξη συμπαράστασης στους δοκιμαζόμενους κρατούμενους της Άγκυρας. Σήμερα 5η μέρα από την εξέγερση στο Υπουργείο Διοικητικών ανακοίνωσε ότι δεν μπορεί να γίνει αναλυτική έρευνα, διότι δεν μπορούν να μπειν μέσα στα κελιά γιατί η απόφαση είναι αμέσως αποτυπώσιμη από τα δακτυλόγραφα.

Το φασιστικό καθεστώς απάντησε με ακόμη πιο βίαιο τρόπο. Στην Άγκυρα οι ειδικές δυνάμεις επιτιθέμενες στη φυλακή και ασφάλεια φυλακής και ασφαλείας κράτους, δεκάδες κρατούμενοι μεταφέρθηκαν στα νοσοκομεία με σοβαρά τραύματα, ε-πιθέματα και αναπνευστικά προβλήματα. Στις υπόλοιπες φυλακές της χώρας καταρροφήθηκαν κρατούμενοι και η επικινδυνότητα αυξήθηκε με τους διαπύρρους τους συγγενείς και φίλοι των κρατούμενων εισπνεύσαν στις διάφορες φυλα-

Ο πρωθυπουργός της χώρας εκ-κείνη την ημέρα ανακοίνωσε για τις Η Π Α ανακοίνωσε ότι το κρά-τος δεν πρόκειται να υποχωρήσει και θα χρησιμοποιήσει κάθε μέσο για να καταστείλει τις εξεγέρσεις.

Σήμερα, η τυραννία έχει ένα νέο όνομα: «Ιμπεριαλισμός».

Αυτή λοιπόν την τυραννία, αν-τόν τον ιμπεριαλισμό αντιπαλεύουν οι λαοί της Τουρκίας και του Κουρδιστάν, οι λαοί της μέσης Α-νατολής και των Βαλκανίων, οι λα-οί όλου του κόσμου.

Κύριο όπλο τους δεν μπορεί να είναι παρά η διεθνοτική αλληλεγγ-υγή. Αυτή η διεθνοτική αλληλεγγ-υγή είναι που θα σταματήσει την ιμπε-ριαλιστική επίθεση στις φυλακές και σ' όλη την Τουρκία και το Κουρδιστάν.

κός της χώρας για να μάθουν τι γί-νονται οι δικοί τους. Η αστυνομία επιτέθηκε βίαια για να τους διαλύ-σει και εκατοντάδες άτομα έχουν ήδη συλληφθεί. Η επίθεση ήταν τό-σο βίαιη που οι περισσότεροι πεθα-νον από ξυλοδαρμό και όχι από σφαίρες όπως αναφέρεται.

Στην έθεση των μαρτυροδικασιών αναφέρεται πως πρόκειται για θα-νάτους από σφαίρες αλλά ωστόσο τονίζεται πως παρατηρήθηκαν και καψώσεις στα πτώματα

Τα αποσπάσματα αναδημοσιεύονται από το περιοδικό "Ο Αγώνας στην Τουρκία και το Κουρδιστάν" που εκδίδεται στην Ελλάδα από το Επαναστατικό Λαϊκό Απελευθερωτικό Μέτωπο (ΙΔΗΚΚ, πρώην Ντεβ Σοκ), τεύχος 19, 15 Οκτώβριου 1999.

ΤΗΝ 1 ΝΟΕΜΒΡΗ 1999 ΔΙΚΑΖΕΤΑΙ Ο ΚΩΣΤΑΣ ΜΗΤΡΟΠΕΤΡΟΣ.
ΤΑ ΔΙΚΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΔΙΕΠΡΑΞΕ ΕΙΝΑΙ ΣΟΒΑΡΑ :

- ΣΤΙΣ ΜΕΡΕΣ ΤΟΥ ΩΧΑΔΕΡΦΙΣΜΟΥ, ΤΗΣ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ, ΕΝΔΙΑΦΕΡΘΗΚΕ ΓΙΑ ΤΑ ΚΟΙΝΑ !
- ΣΤΑΘΗΚΕ ΣΤΟ ΠΛΕΥΡΟ ΤΩΝ ΑΔΥΝΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΟΠΛΩΝ, ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΟΥΣ ΠΑΝΤΟΔΥΝΑΜΟΥΣ ΚΑΙ ΠΑΝΟΠΛΟΥΣ !
- ΣΕ ΜΙΑ ΕΠΟΧΗ ΠΟΥ Ο ΠΙΘΗΚΙΣΜΟΣ ΕΙΝΑΙ ΜΟΔΑ, ΑΥΤΟΣ ΘΕΛΗΣΕ ΝΑ ΔΙΑΤΗΡΗΣΕΙ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ !
- ΑΡΝΗΘΗΚΕ ΝΑ ΕΞΕΥΤΕΛΙΣΤΕΙ ΣΕ ΘΩΝΕΣ ΚΑΙ ΦΥΛΛΑΔΕΣ ΚΑΙ ΝΑ ΠΑΡΑΚΑΛΕΣΕΙ !
- ΕΙΝΑΙ ΑΝΑΡΧΙΚΟΣ !!!

ΤΗΝ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΜΑΣ, ΔΕΝ ΤΗΝ ΖΗΤΗΣΕ.
ΟΜΩΣ, ΟΣΟΙ ΔΙΑΘΕΤΟΥΜΕ ΕΣΤΩ ΚΙ ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΑΥΤΟΕΚΤΙΜΗΣΗ,
ΤΟΥ ΤΗΝ ΧΡΩΣΤΑΜΕ...

★ Γεννήθηκε το 1978 στο Osasco, μια τενεκεδουπόλη απόκληρων, στην πρόαστη Munhoz του Sao Paulo. Στην 5η τάξη παράτησε τη δημοτική κι έγινε βοηθός μαρμαρά, γιατί, όταν πεθάνει της πεύνας, κι εσύ κι η οικογένειά σου, η μόρφωση είναι πολυτέλεια ανεπίτευτη. Στα 18 του, η οικογένεια μετακόμισε σε μια παράγκα - την έκτισε μαζί με τον πατέρα του - στο Jardim Cnecicao, στο Osasco. Το όνειρό του ήταν ν' αποκτάει κάποτε μια πιθαμή γη, να την καλλιεργεί, να μην πεινάει. Το 1997 είδε επιτέλους την ελπίδα να του χαμογελάει. Γνώρισε το Movimento dos Trabalhadores Sem Terra. Περί τις 100 οικογένειες άστεγες κι άκληρες, που είχαν αποφασίσει να ζήσουν. Ο Beto (Roberto) de Oliveira Duarte, όμως, δεν ήταν γραφτό να ζήσει. Μια σφαίρα στο κεφάλι, απ' το όπλο κάποιου μπράβου του τσιφλικό που δεν του ήθελε στο κτήμα του, έκανε κομμάτια τα όνειρά του, το ξημέρωμα της 20 Δεκέμβρη 1998, στο κατελημμένο απ' τους ακτήμονες Sao Jose dos Campos.

★ Ο Jurandir dos Santos ήταν 6 χρόνια μεγαλύτερος από τον Beto. Είχε γεννηθεί το 1972 στην άγονη Umuarama. Οι γονείς του δούλευαν σαν σκλάβοι ένα μισοχέρσο κομμάτι γης. Έβγαζαν λίγο καλαμπόκι κι έτρεφαν κι ένα-δύο γουρουνάκια. Έτσι επιβίωναν οι ίδιοι και τα εφτά ανήλικα. Όταν ο Jurandir έγινε 10 χρονών, μια ξηρασία γκρέμισε τον μικρό τους "παράδεισο". Το "κτιματάκι" πουλήθηκε για ένα ξεροκόμματο κι η οικογένεια - όπως χιλιάδες άλλες - πήρε τον δρόμο για τις τενεκεδουπόλεις του Sao Paulo. Εγκαταστάθηκαν στο Mogi. Μα η φτώχεια φέρνει κι όλες τις άλλες δυστυχίες. Ο πατέρας έφυγε απ' το σπίτι κι ο Jurandir έμεινε να παλεύει υπεράνω των δυνάμεων για να ταΐσει τα οκτώ στόματα. Το 1997 γνώριστηκε με το Movimento, το Κίνημα των Ακτιμόνων Εργατών Γης. Ήταν η μόνη ελπίδα που τον έδενε με τη ζωή. Να βρει ένα κομμάτι γη, να μην πεθάνει η οικογένεια... Πήγε μαζί με τους άλλους στο παρατημένο αφρόκτιμα της Santa Rita, στο Sao Jose dos Campos. Εκεί τον πέτυχαν, το χάραμα της 20 Δεκέμβρη 1998, οι φονιάδες. Τον σπάζαν τα πλευρά, τα χέρια και τα πόδια με τα στυλιάρια τους κι, όταν τον είδαν να σφαδάζει, τον λεηλοήκαν και του φύτεψαν μια σφαίρα στο κρανίο.

★ Η Βραζιλία είναι χώρα δημοκρατική. Κάθε πολίτης δικαιούται να γευτεί το δικίο του. Δεν δικαιούνται, όμως, όλοι να το βρίσκουν. Έτσι, σε λίγο κλείνει ένας ολόκληρος χρόνος από τότε κι οι δολοφόνοι παραμένουν "άγνωστοι" κι ασύλληπτοι. Κι οι οικογένειες, οι φίλοι, οι σύντροφοι του Beto και του Jurandir τρέχουν δεξιά-αριστερά, σε δικαστήρια κι αιτισημορίες, σε δικηγόρους και σε βουλευτές, σε οργανώσεις κυβερνητικές και μη, χωρίς κανένα αποτέλεσμα. Είναι, ωστόσο, πεισματάρηδες άσπρητοι αυτοί οι ακτήμονες της Βραζιλίας. Και δεν το βάζουν κάτω. Κι οι στόχοι τους δεν είναι μόνο το να βρεθούν και να τιμωρηθούν οι κακογύροι. Είναι να κάνουν γνωστό σ' όλο τον κόσμο τι τραβούν. Είναι ν' αλλάξουν την κατάσταση αυτή. Είναι να ζήσουν ! Όπως κατάφεραν να διώξουν τους ανθρώπους του τσιφλικό και να μείνουν στην Santa Rita - που την βαφτίσανε Nova Esperanca (Νέα Ελπίδα) - έτσι θα καταφέρουν να βρουν και τους φονιάδες των συντρόφων τους και να τους κάνουν να πληρώσουν. Κι είναι πολλοί οι ακτήμονες της Βραζιλίας. Πολλοί και οπλισμένοι με την τεράστια δύναμη της απελτίσας τους. Και μια κουβέντα, δυο λόγια συμπάρασισης κι αλληλεγγύης θα κάνουνε αυτές την δύναμη ακόμη μεγαλύτερη.

ΓΡΑΨΤΕ ΛΟΙΠΟΝ ΑΥΤΑ ΤΑ ΔΥΟ ΛΟΓΙΑ (στα πορτογαλικά, στα ισπανικά, στα γαλλικά, στα αγγλικά, όπως το μπορείτε κι όπως το νοιώθετε. Η διεύθυνση της Επιτροπής για την Τιμωρία των Δολοφόνων του Roberto de Oliveira Duarte και του Jurandir dos Santos είναι

COMITE PELA PUNICAO
RUA MINISTRO DE GODOI, 1484 - SAO PAULO (SP)
CEP 05015-900
BRASIL

εταχτά... στα πεταχτά... στα πετα

Πώς είναι δυνατόν να γίνεται σεισμός 7,5 ρίχτερ στο Σαν Φρανσίσκο και να μην ανοίγει ρουθούνι, ενώ στην Αθήνα, με 5,2, να γκρεμίζονται τα πάντα και να χάνουν τη ζωή τους 150 άτομα ; ★ Έστω και καθυστερημένα - λόγω σεισμού - άρχισαν και φέτος οι μαθητικές κινητοποιήσεις ★ Για την ώρα, πάντως, δεν σημειώθηκαν παρά ελάχιστες αφιμαχίες ★ Ο μόνος, που φαίνεται α(μετα)κούντος, είναι ο Γεράσιμος ★ Γιατί εκείνος ο Γιωργάκης ο Παπανδρέου παρουσιάζει κάποια σοβαρά ρήγματα στον φέροντα οργανισμό ★ "Μ' όποιον δάσκαλο καθήσεις, το πρωί θ' αλλοιθωρήσεις", που λέει κι η παροιμία ★ Ιδίως αν ο δάσκαλός σου είναι δασκάλα και λέγεται Μαντλήν ★ **Οργανωμένος χρυσαυγίτης ήταν ο Παντελής Καζάκος** ★ Να, πώς εξηγείται το ότι, από τις 9 το βράδυ που άρχισε τον γύρο του θανάτου μέχρι τις 4.30 τα ξημερώματα, αλώνιζε την Αθήνα κυριολεκτικά **με την άνεσή του** ★ Την ίδια μέρα πάντως, ο άλλος χρυσαυγίτης, ο **Κυριόπουλος**, που είχε δολοφονήσει τον Νιγηριανό, καταδικαζόταν σε ισόβια ★ Κι όχι τίποτε άλλο, αλλά τους "αποκήρυξε" ακόμη κι ο **Μιχαλολιάκος** - την ανάγκην φιλοτιμίας ποιούμενος ★ Λέτε να τους υιοθετήσει, τελικά, ο **Καρατσαφέρης** ή ο **Καρμένος** ; ★ Μπα ! Αφού ο **Χρυσοχοϊδης** το είπε ξεκάθαρα : "Επρόκειτο για μεμονωμένο περιστατικό" ★ Αλήθεια, να μην ξεχάσουμε κι εκείνον τον ανεκδιήγντο "αντι"-ρατισιστή, τον Γιάννη τον **Τζαννετάκο**, που δεν κάνει ευκαιρία (από το κρατικό ραδιόφωνο, του οποίου προϊστάται) να δοξολογεί τον σωτήρα των Κοσοβάρων, τον Κλίντον, και να πλειοδοτεί σε μίσος (μέχρι και κατάρες) εναντίον των Σέρβων ★ Χάθηκε, να του πάρουν συνέντευξη τα κανάλια και να τον ρωτήσουν : "Αλήθεια, πως αισθάνεστε που τόσα χρόνια είχατε υπάλληλό σας τον **Καζάκο**" ; ★ Μέχρι και στο ελληνικό τμήμα των "Γιατρών χωρίς Σύνορα" έφτιασε να επιτεθεί, χαρακτηρίζοντάς το - με επιφυλάξεις, βέβαια - "απαράδεκτο"... ★ Κι αν οι Έλληνες "**Γιατροί χωρίς Σύνορα**" είναι "απαράδεκτοι", τότε, τι είναι εκείνοι οι μη-Έλληνες "**Γιατροί χωρίς Τσίπα**", που αρνήθηκαν να περιθάψουν τους Χούτου επειδή η Ωλμπράϊτ συμπαθούσε τους Τούτσι ; ★ Να δείτε που, τελικά, κάποιοι - σαν τον Τζαννετάκο - θα βγούν να μας πούνε "εθνικιστές", εν ονόματι του ανθελληνισμού τους... ★ Λες κι ο ανθελληνισμός έχει να ζηλέψει τίποτε απ' τον αντισημιτισμό, τον αντιαλβανισμό ή τον αντιτουρκισμό... ★ Θα δούμε... **Μην ξεχνάτε πως ο πόλεμος δεν βρίσκεται ακόμη παρά στις αρχές του** ★

ΣΤΙΣ 26-10-99, Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ ΤΗΣ ΠΕΝ-ΣΥΛΒΑΝΙΑΣ ΔΙΕΤΑΞΕ ΤΗΝ ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΤΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΟΥ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΗ ΜΥΜΙΑ ΑΒΟΥ JAMAL, ΠΟΥ ΕΙΧΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΤΕΙ ΓΙΑ ΤΙΣ 2-12-99.

